БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 168 (19.544). • 1986 йил 19 июль, шанба ✦ Баҳоси 3 тийин.

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ М. ТРАОРЕ БИЛАН УЧРАШУВИ

18 июль куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Мали халқи Демократик Иттифоқининг Бош секретари, Мали Республикасининг Президенти Мусса Траоре билан учрашди.

М. С. Горбачев ва М. Траоре партиялар ўртасидаги алоқалар Совет — Мали муносабатлари бутун комплексининг муҳим таркибий қисми эканлигини тасдиқладилар. Улар КПСС билан МХДИ, Совет Иттифоқи билан Мали Республикаси ўртасида ҳамкорликни янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш манфаатлари йўлида бир қанча амалий тадбирларни рўёбга чиқариш тўғрисида аҳдлашувга эришдилар.

Суҳбат чоғида ҳозирги халқаро аҳволнинг энг муҳим проблемалари муҳокама қилинди. М. С. Горбачев Совет Иттифоқи бундан буён ҳам халқаро вазиятни ривожлантиришда туб бурилишга эришишга, инсониятни ядро қуроли ва оммавий қирғин қуролининг бошқа турлари хавфидан халос этишга, халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системасини вужудга келтиришга қаратилган йўлни изчил ўтказаверишини тасдиқлади. Бунда Совет Иттифоқи ҳозир ҳам илгаригидек озод бўлган мамлакатлар билан, барча тинчликсевар кучлар билан мустаҳкам ҳамкорлик қилаверади, — деб таъкидлади М. С. Горбачев.

М. Траоре Совет Иттифоқининг кейинги вақтлардаги тинчлик ташаббуслари амалий эканлигини ва Ер куррасидаги барча мамлакатлар тақдири учун муҳим эканлигини уқтириб, бу ташаббусларни юксак баҳолади.

Иккала мамлакат раҳбарлари Африкадаги қалтис иқтисодий аҳвол масалаларига алоҳида эътибор бердилар. Шу муносабат билан улар янги адолатли жаҳон иқтисодий тартибини ўрнатиш, ҳар бир давлатнинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш юзасидан таъсирчан чоралар кўриш зарурлигини айтдилар.

Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети 17 июль куни бўлиб ўтган мажлисида Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги ҳамма бирлашмалари ва корхоналари, шунингдек, бошқа саноат министрликларининг бир қатор бирлашмалари ва корхоналарини 1987 йил бошидан тўла хўжалик ҳисобига ўтказиш ҳақидаги таклифни кўриб чиқди ва уни асосан маъқуллади. Шу муносабат билан Суми илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда автоВАЗнинг ишлаб чиқариш ва социал тараққиётни маблағ билан ўзи таъминлаш соҳасидаги тажрибасидан актив фойдаланиш, корхоналарга белгилаб қўйиладиган план топшириқлари кўрсаткичларини анча камайтириш, ишлаб чиқариш фаолияти натижаларининг умумлаштирувчи кўрсаткичи бўлган фойданинг аҳамиятини ошириш кўзда тутилмоқда. Фойдани корхоналар ва бюджет ўртасида тақсимлаш ҳамда иқтисодий рағбатлантириш фондларини вужудга келтиришнинг барқарор иқтисодий нормативларини жорий этиш режалаштирилмоқда. Бошқарувни янада такомиллаштириш, Химия ва нефть машинасозлиги министрлигида йирик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари ҳамда ишлаб чиқариш бирлашмалари тузиш назарда тутилмоқда.

Давлат савдоси ва матлубот кооперациясида планлаштириш, иқтисодий рағбатлантириш ва бошқаришни такомиллаштириш тўғрисида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарори қабул қилинди. Бу қарордан кўзда тутилган мақсад — аҳолига савдо хизмати кўрсатишни тубдан яхшилаш, савдо хизмати сифати ва маданиятини ошириш, совет кишиларининг ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун корхоналарнинг ҳамда ҳар бир савдо ходимининг иқтисодий манфаатдорлиги ва жавобгарлигини кучайтиришдан иборат. Бу тармоқда планлаштириш, иқтисодий рағбатлантириш ва бошқаришни такомиллаштириш — марказлаштирилган тартибда белгилаб қўйиладиган план кўрсаткичларини камайтиришни, савдо ташкилотларининг хўжалик ҳисобини ривожлантириш, уларни ўзини ўзи маблағ билан таъминлашга ўтказиш асосида мустақиллигини кенгайтиришни ўз ичига олади. Меҳнатга ҳақ тўлаш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва ходимларнинг социал шароитларини яхшилаш имкониятлари меҳнат коллективлари фаолиятининг пировард натижаларига бевосита боғлиқ қилиб қўйилади.

Сиёсий бюро ишлов берувчи марказлар, ўзгарувчан ишлаб чиқарувчи модуллар ва системалар яратиш ҳамда ишлаб чиқариш бўйича Совет — Болгария қўшма илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. П. Кабаидзенинг ана шу бирлашма амалий ишлари ҳақидаги ахборотини тинглади. Бунда қардош мамлакатлар корхоналари билан бевосита алоқалар, бу корхоналар билан чуқур ишлаб чиқариш кооперациясига, қалин илмий-техникавий ҳамкорликка дадил ўтиш, социалистик ишбилармонлик ускуналарнинг энг янги турларини яратиш ва ўзлаштириш муддатларини қисқартириш учун катта имкониятлар очиб бериши таъкидланди. СССРнинг тегишли министрликлари ва идораларига ҳамкорликнинг Совет Иттифоқи ва Болгария манфаатларига, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган бошқа мамлакатлар манфаатларига, социалистик интеграцияни жадаллаштириш манфаатларига мос келадиган бундай прогрессив формаларини янада кенгайтириш юзасидан зарур чора-тадбирларини кўриш таклиф қилинди.

Сиёсий бюро аҳолини ва коммунал-маиший корхоналарни ёқилғи билан таъминлашни яхшилаш юзасидан ҳукумат ўн иккинчи беш йилликка мўлжаллаб ишлаб чиққан тадбирларни маъқуллади. Ёқилғи сифатини яхшилаш, кўмир ва торф брикетлари ишлаб чиқарадиган фабрикалар қурилишини ва реконструкция қилинишини авж олдириш уларга зарур асбоб-ускуналарни етказиб беришни кенгайтириш белгиланди. Келгуси йилдан бошлаб ҳамма жойда аҳолини халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг ёқилғи билан таъминлайдиган шаҳар ва район омборлари орқали таъминлашга ўтиш кўзда тутилмоқда.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш учун халқ депутатлари Советларининг роли ва масъулиятини янада ошириш чоралари тўғрисидаги қарори қабул қилингани муносабати билан Сиёсий бюро партия комитетларига совет органларига партиявий раҳбарликни кучайтириш, уларга ҳар томонлама ёрдам бериш чораларини кўришни таклиф қилди. Ҳамма даражадаги партия комитетлари ана шу раҳбарликни амалга ошириш чоғида Советларнинг мустақиллиги ва активлигини ошириш йўлини изчиллик билан ўтказишлари, уларнинг функцияларини такрорлашга йўл қўймасликлари, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотларининг баҳамжиҳат ҳаракатларини йўлга қўйишлари керак. Диққат-эътибор Советлардаги партия группалари ролини ошириш зарурлигига қаратилди. КПСС Уставига мувофиқ партия группалари партия таъсирини кучайтиришнинг, халқ депутатлари Советлари фаолиятининг демократик формаларини ривожлантиришнинг таъсирчан омили бўлиши лозим.

Сиёсий бюро мажлисида ўртоқ Н. И. Рижковнинг Ле Зуан вафоти муносабати билан Совет партия-ҳукумат делегациясининг Вьетнам Социалистик Республикасига бориши, делегациянинг Вьетнам партия-давлат раҳбарлари билан, шунингдек, Лаос Халқ Демократик Республикаси ва Кампучия Халқ Республикаси олий даражадаги раҳбарлари билан ўтказган суҳбатлари ҳақидаги ахбороти тингланди. Сиёсий бюро КПССнинг қардош партиялар билан ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантириш ва чуқурлаштиришга, Совет Иттифоқи, Вьетнам, Лаос ва Кампучия халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашга қаратилган стратегик йўли ўзгармас эканлигини тасдиқлади.

Ўртоқ Ю. Ф. Соловьевнинг СССР билан КХДР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартноманинг 25 йиллигини байрам қилишда иштирок этган Совет партия-ҳукумат делегациясининг КХДРга сафари, Ким Ир Сен ва Кореянинг бошқа раҳбарлари билан суҳбатлар ҳақидаги ахборотини кўриб чиқди. Бу суҳбатлар чоғида ҳар икки партия ва мамлакатнинг дўстлик алоқалари ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга интилиши тасдиқланди.

Ўртоқ Э. А. Шеварднадзенинг Буюк Британияга расмий визити якунлари тўғрисидаги ахбороти муҳокама қилинди. Сиёсий бюро таъкидлаб ўтдики, СССР ташқи ишлар министрининг Буюк Британия Бош министри ва ташқи ишлар министри билан олиб борган музокаралари, сиёсий партияларнинг раҳбарлари билан суҳбатлар, шунингдек, Совет — Англия битимининг имзоланганлиги иккала мамлакат ўртасидаги сиёсий мулоқотни давом эттиришда, томонларнинг халқаро кескинликни камайтиришдан, тинчликни мустаҳкамлашдан умумий манфаатдорлиги ҳамда қарашларнинг ўхшашлиги мавжуд бўлган масалалар юзасидан ўзаро манфаатли муносабатлар ва ҳамкорликни ривожлантиришда муҳим қадамдир.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ички ва ташқи сиёсатнинг баъзи бошқа масалаларини кўриб чиқди ва бу масалалар юзасидан қарорлар қабул қилди.

—СЪЕЗД ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!—

ИЮЛЬ—ҒЎЗА ПАРВАРИШИДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

- **Ғўза парвариши ҳал қилувчи босқичга кирди. Бутун куч ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолишга қаратилсин**
- **Сувдан тежаб-тергаб, оқилона фойдаланайлик. Суғоришни агротехника муддатларида, сифатли ўтказиш диққат-эътиборда бўлсин**
- **Чеканкада машиналардан кенг фойдаланиш, илғорлар тажрибасини амалда қўлланиш юқори ҳосил гарови**
- **Далада ишловчиларнинг унумли меҳнати ва дам олиши намунали ташкил этилсин**

ТУШЛИКДАГИ СУҲБАТ

Тушлик ниҳоясида бригада етакчиси билан миришкор сувчи Исмонали ака Худойбердиев ўртасидаги суҳбат суғоришнинг сифати, экинларни обиҳаётга қондиришдаги муҳим омиллар ҳақида бўлди:

— Исмонали ака, мана, сув тарашни ҳам бошлаб юбордик. Лекин, ғўзанинг авжи андак пастроқ кўринадими? — сўради бригадир.

— Тўғри, айрим карталарда 5-10, айримларида ҳатто 15 кун ғўза ўсишдан орқада қоляпти. Лекин, ҳавотир олманг, етиштириб оламиз.

— Яратилган шарт-шароитлардан сувчилар хурсандми? Ё...

— Хурсандмиз, албатта. Ҳаммаси яхши. Ускуналар етарли. Дам олиш учун шарт-шароитлар муҳайё.

— Шогирдларингизнинг ғайрати қалай?

— Қалаймас, пўлат, бригадир, — ҳазилга йўйди сувчи. — Турсунбой Исоқов, Мамасиддиқ Саидов, Бадалбой Турдиалиев сингари йигитларимиз тунни фақат пайкалда қаршилашяпти... Ғўза қатор ораларига тўртинчи марта ишлов бериш ва экинларни иккинчи озиқлантиришни районда биринчи бўлиб тугаллабмизми, демак уларнинг меҳнати бесамара кетмагани бу!

Тушлик тугаб бригада аъзолари далага отланишди. Текис шоналаган, гул кўрсатган ғўзалар. Эгатларда сув жилдирайди...

Бу манзарани биз Бўз районидаги Карл Маркс номли колхознинг Холдорбой Тўйчиев бошлиқ 4-пахтачилик бригадасида кузатдик. Улар съездлар йилида 76 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олишган.

— Чигитни 78x52 схемада экдик, — дейди бригадир. — Натижада культивация қилиш, суғориш ва ўғитлаш ишлари унумли, сифатли олиб борилмоқда. Колхозчиларимизнинг фидокорона меҳнат қилишлари, кўнгилдагидек ҳордиқ чиқаришлари учун барча қулайликни яратиб бердик. Меҳнат беллашуви илғорлари ҳар 15 кунда рағбатлантириб бориляпти. Ғўза ниҳолларидаги ҳосил тугунчаларини кўпайтиришда Ҳалимжон Абдуллаев, Бозорбой Исоқов каби тажрибали механизаторларимиз мусобақада пешқадам.

Ҳа, бригада миришкорлари беш йилликнинг биринчи йили катта хирмонига муносиб улуш қўшиш ниятида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Ҳ. РУСТАМОВ.

Сурхондарё области. Бу йил давлатга 8300 тонна ингичка толали пахта етказиб бериш мажбуриятини олган Гагарин районидаги А. Набиев номли совхоз пахтакорлари мўл ҳосил тўплаш йўлида ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Хўжаликда зараркунандаларга қарши кураш яхши ташкил этилган. Бу ерда ўргимчаккана, кўсак қурти каби ҳосил душманларига қарши курашиш учун махсус штаб тузилган.

СУРАТЛАРДА: 1. Иккинчи агроучастка агрономи, қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши курашиш штабининг аъзоси Ашур Файзиев (чапдан иккинчи) механизаторлар Ч. Маллаев, М. Рашидов, Ж. Бердиевларга топшириқ бермоқда. 2. Ғўза зараркунандаларига қарши ишлов бериш пайти.

И. Хўжаев фотолари (ЎзТАГ).

Доимий комиссия мажлиси

Ўзбекистон ССР Олий Советининг энергетика бўйича доимий комиссияси ўзининг навбатдаги мажлисини Қашқадарё областининг Муборак шаҳрида ўтказди. Муборак газни қайта ишлаш заводи шу йил планини қандай бажараётганлиги ва корхонани келгуси кузги — қишки даврда ишлашга тайёрлаш масаласи муҳокама қилинди.

Республика давлат ҳокимияти олий органи депутатларини ишларнинг аҳволи билан батафсил таништириш — Муборак газни қайта ишлаш заводининг коллективи табиий газни қайта ишлаш учун қувватларни ошириш юзасидан муайян ишларни амалга ошираётганлигини кўрсатди. Биринчи ярим йиллик план барча асосий техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича бажарилди.

Бироқ шу билан бирга, комиссия аъзолари корхона барча бўлинмалари барқарор ишлашида, ҳар қандай об-ҳаво шароитларида газ билан мустаҳкам таъминлаш соҳасида завод раҳбарлиги фаолиятида ҳали ҳам жиддий камчиликлар борлигини айтиб ўтдилар.

Мажлисда завод директори Н. В. Будзиевский, корхона цехлари ва бўлимлари раҳбарлари шаънига кўпгина конкрет танқидий мулоҳазалар билдирилди. Халқ депутатлари Қашқадарё область ва Муборак шаҳар Советларининг етилган масалаларни ҳал этишда заводга амалий ёрдам бермаётганликлари танқид қилинди.

Масалан, депутатлардан А. Р. Отажонов, М. Ғаффоров, В. В. Поляков, З. И. Рўзметова, М. Я. Салимова, Г. А. Саримсоқовларнинг нутқларида корхонани қишки даврда ишлашга тайёрлаш тадбирларини бажариш белгиланган муддатлардан орқада қолаётганлиги айтиб ўтилди. Бир қанча қозон агрегатларини, олтингугурт тозалаш блокларини капитал ремонт қилиш ва олтингугурт олиш графиги амалда барбод этилди. Заводни мунтазам электр ва буғ билан таъминлаш масалалари ҳамон ҳал этилмаяпти. Асбоб-ускуналарнинг зарур авария запаси ҳамон вужудга келтирилмаган.

Заводнинг бир қанча янги объектларини қуришда қолоқлик сезилмоқда. Бу айниқса, табиатни муҳофаза қилиш иншоотларини бунёд этишга тааллуқлидир. Қурилишлар ускуналар ва материаллар билан етарли даражада бутланмаган. Газни қайта ишлаш заводини буғ билан узлуксиз таъминлаш мумкинлигига ишонч йўқ, чунки Ўзбекистон Энергетика ва электрлаштириш министрлигига бўйсунувчи Муборак иссиқлик электроцентрали ҳали лойиҳадаги қувватга эришгани йўқ.

Корхона коллективининг ишлаб чиқариш маданияти, санитария-маиший шароити ҳали кўнгилдагидек эмас. Муборак шаҳрининг ўзида ҳам аҳолининг талаб-эҳтиёжларини тўла қондириш учун ҳали кўп иш қилиш керак.

Совет органлари, дейилди мажлисда, очиб ташланган камчиликларни бартараф этишда масъул бўлган шахсларга нисбатан зарур талабчанлик кўрсатмаяптилар.

Комиссия кенгайтирилган қарор қабул қилди. Қарорда «Союзузбекгазпром» ишлаб чиқариш бирлашмасига, Қашқадарё область ижроия комитетига, Муборак газни қайта ишлаш заводи раҳбарларига корхонадаги аҳволни тузатиш, уни қишки даврда ишлашга сўзсиз тайёрлашни таъминлаш учун қатъий чора-тадбирлар кўриш тавсия этилди. Ҳар бир цех, ҳар бир бўлим узлуксиз ишлаши, иш вақти бекор кетишига, асбоб-ускуналарнинг пландан ташқари туриб қолишига барҳам бериш учун газни қайта ишлаш заводи бўлинмалари раҳбарларига нисбатан талабчанликни, уларнинг масъулиятини ошириш зарур.

Комиссия Главсредазнефтегазстройга Муборак газни қайта ишлаш заводининг ишга тушириладиган объектлари белгиланган муддатларда фойдаланишга топширилиши учун ана шу объектларга меҳнат ва моддий ресурсларни жамлашни таклиф қилди. Республика Энергетика ва электрлаштириш министрлиги газни қайта ишлаш заводи ва Муборак иссиқлик электроцентрали пухта ишлашини, Ўзбекистон ССР Уй-жой-коммунал хўжалик министрлиги эса Муборак шаҳрини лойиҳа ҳажмида сув билан таъминлашда Шаҳрисабз — Муборак қувурини капитал ремонт қилишни амалга ошириш учун барча чора-тадбирларни кўриши зарур.

Комиссиянинг қарорида Қашқадарё область ва Муборак шаҳар Советлари ижроия комитетлари Муборак шаҳри аҳолисига савдо, медицина ва маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш юзасидан ғамхўрлик қилишлари кераклиги таъкидланади. Социал ва ишлаб чиқариш масалаларини ҳал этишда область ва шаҳар Советлари депутатларининг, доимий комиссияларининг роли оширилиши лозим.

(ЎзТАГ).

—АГРОСАНОАТ ЯНГИЛИКЛАРИ—

«ДАЛА—ЦЕХ» КОНВЕЙЕРИ

Ғиждувон районидаги «Кўкча» совхозида ўт талқони ва тўйимли донадор озуқа тайёрлайдиган цех лойиҳадаги қувватга эришди. Хўжаликнинг ем-хашак тайёрловчи отрядлари бевосита далада ишларни жадаллаштирганликлари бунга кўп жиҳатдан ёрдам берди.

Бу ерда тўртта катта механизациялашган отряд тузилди. Улар камида бир ярим йиллик ем-хашак ғамлаб қўйишлари керак. Бу йилги сув танқислиги шароитида буни уддалаш осон эмас, лекин икки марта беда ўрими бу мажбуриятлар рўёбга чиқиши мумкинлигини тасдиқлаб турибди.

Ем-хашак цехига бедазорлар ҳосилигина эмас, шу билан бирга Шўркўл ва Фозилбек массивларидаги табиий пичан ҳам келтирилиб турилади. Механизаторлар шу массивлардан янтоқ, қамиш, жусан келтирадилар. Уларни қайта ишлаш технологияси беданикига нисбатан анча мураккаб. Лекин қайта ишловчилар коллективи шу дағал пичандан ем-хашак ҳосил қилиш борасида белгиланган барча параметрларга аниқ амал қилиб турибди.

(ЎзТАГ).

МАКТАБГА ЧИНИҚИБ БОРИШАДИ

Ўзбекистон пионер лагерларида биринчи сменада 380 минг нафардан ортиқ болалар ва ўсмирлар дам олдилар. Улар янги ўқув йили олдидан чиниқиб, куч-қувват тўпладилар. Болаларнинг ёзги дам олишини ташкил этиш ва ўтказиш республика комиссиясининг 18 июль куни бўлиб ўтган мажлисида шу ҳақда гапирилди. Комиссияга Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг раиси Ҳ. Алимова бошчилик қилмоқда.

Комиссия болалар соғломлаштириш муассасалари биринчи смена ишлари якунларини муҳокама қилиб бу ишда жиддий камчиликлар ҳали оз эмаслигини таъкидлади. Лагерларни болаларни қабул қилиб олишга ўз вақтида ва сифатли тайёрлаш тўғрисида ҳамма хўжалик раҳбарлари ҳам ғамхўрлик қилдилар, деб бўлмайди. Лагерь бошлиқлари, катта пионервожатийлари, отряд пионервожатийлари, тарбиячилар орасида маълум педагогик ва ҳаёт тажрибасига эга бўлмаган кишилар ҳам бор. Буларнинг ҳаммаси соғломлаштириш ва болалар билан тарбиявий ишлар олиб бориш сифатини пасайтиради.

Областлар комиссияларига таъкидлаб ўтилган камчиликларни бартараф этиб, болалар ва ўсмирларни соғломлаштириш юзасидан иккинчи, учинчи ва тўртинчи сменалар планларининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш тавсия қилинди. Болаларнинг соғлиғи устидан пионер лагерлари, меҳнат ва дам олиш лагерлари, хўжалик молиявий фаолияти устидан контролликни кучайтириш, уларнинг ҳар бирида ҳар ойда ревизия ўтказилишига эришиш керак.

Республика комиссияси мажлисида Қашқадарё ва Сурхондарё областларида болаларни соғломлаштириш қандай бораётганлиги, Афғонистон Демократик Республикасидан дам олишга келадиган болаларни қабул қилишга тайёргарлик, бошқа баъзи масалалар муҳокама қилинди ва тегишли тавсиялар қабул этилди. (ЎзТАГ).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Никарагуа Республикаси миллий байрами — Революция ғалабаси куни муносабати билан Сандиночилар Миллий Озодлик фронтининг миллий раҳбарлигига, Никарагуа Республикасининг Президенти ўртоқ Даниэль Ортега Сааведрага табрик телеграммасини юбордилар.

Бундан етти йил аввал Сандиночилар Миллий Озодлик фронти раҳбарлигида Никарагуа халқи унга четдан тиқиштирилган сулолалар зулмини итқитиб ташлади, дейилади телеграммада. Никарагуа халқи ўз миллий идеалларини мужассамлаштириш учун курашни АҚШ ҳукумати унга қарши бошлаган «Эълон қилинмаган уруш» мураккаб шароитларида олиб боришга мажбур бўлмоқда. АҚШ сомосачи аксилинқилобчи тўдаларни очиқдан-очиқ қуроллантирмоқда, пул ва бошқа нарсалар билан таъминламоқда. Сандино халқининг ўз озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя этишга қатъий бел боғлаганлиги, Марказий Америкадаги можарони ўзаро мақбул тарзда сиёсий бартараф этиш иштиёқи, тинчликсевар ташқи сиёсий йўл тутаётганлиги туфайли Никарагуа бутун дунёда чуқур ҳурмат-эҳтиром қозонди. Мамлакат ўзининг қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилаётган барча халқлар учун мардлик ва матонат тимсоли бўлиб қолди.

Ўзаро ҳурмат, тенглик ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларига асосланган Совет—Никарагуа муносабатлари йилдан-йилга мустаҳкамланиб, ривожланиб бормоқда, деб таъкидланади телеграммада. Совет Иттифоқи Никарагуа халқининг эркин, демократик ва мустақил ривожланишдан иборат ажралмас ҳуқуқларини қатъий қўллаб-қувватламоқда, АҚШ маъмуриятининг эрксевар суверен давлатларга нисбатан ўтказаётган зўравонлик ва давлат терроризми сиёсатини рад этмоқда.

(ТАСС).

Визит давом этмоқда

АШХОБОД. 17 июль. (ТАСС). Мали халқи Демократик Иттифоқи Бош секретари, Мали Республикасининг Президенти М. Траоре икки кун мобайнида Туркманистон ҳаёти билан танишди.

Республика раҳбарлари билан суҳбат бўлиб ўтди. Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. А. Ниёзов туркман халқи экономика ва маданият соҳасида эришган ютуқлар ҳақида Президентга гапириб берди.

Меҳмон Туркманистон ССР Давлат агросаноат комитетининг деҳқончилик институти илмий экспериментал базасининг пахта далаларида, Қорақум каналининг гидротехника иншоотларидан бирида ва Туркманистон ССР Фанлар академиясида бўлди.

Президент В. И. Ленин ҳайкали пойига, Улуғ Ватан уруши йилларида ҳалок бўлган туркманистонлик жангчилар ёдгорлигига гулчамбарлар қўйди.

Шу куни М. Траоре рафиқаси билан Ашхободдан Москвага жўнаб кетди.

Кечқурун Мали раҳбари рафиқаси билан Москвага келдилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1986 ЙИЛ ИЮНЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ТАЛАБЛАР ДАРАЖАСИДА БЎЛСИН

НАМАНГАН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДАН

Партия социалистик қурилишнинг ҳамма босқичларида ҳам қўлга киритилган ютуқлар билан асло қаноатланмаслик, ишга доимо танқидий нуқтаи назардан ёндашиб, янги марраларни кўзлашни талаб қилмоқда. «КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми қарорлари ва унинг бажарилиши юзасидан область партия ташкилотининг вазифалари»ни муҳокама этган область партия комитети пленумида докладчи — область партия комитетининг биринчи секретари Н. Р. Ражабов, музокарада қатнашганларнинг нутқларида ана шу руҳ ҳукмрон бўлди.

Улар область экономикасида суръат ўсаётганлигини, бу саноатда ярим йиллик планнинг муддатидан илгари бажарилишига, пландан ташқари 16 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинишига, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан кўп ишлаб чиқариш қувватлари, уй-жой, социал-маданий, маиший объектлар фойдаланишга топширилишига олиб келганини таъкидладилар. Агросаноат комплексида ҳам сезиларли ўзгаришлар рўй берди. Она-Ватанга 4 минг тонна пилла армуғон этилиб, бу соҳадаги план ва социалистик мажбуриятлар ошириб бажарилди.

— Аммо ютуқлар соясидаги камчиликлардан кўз юмиб бўлмайди, — дейишди пленум қатнашчилари. Улар эътиборни ярим йилликда 8 та саноат корхонасининг маҳсулот реализацияси, 7 та корхонанинг ишлаб чиқариш, 13 та корхонанинг меҳнат унумдорлиги бўйича планни уддалай олмаганига қаратдилар. «Электротерм» бирлашмасининг бош заводи, Наманган консерва, Чуст пахта тозалаш заводи каби 11 та корхона эса маҳсулот топшириш бўйича шартномавий мажбуриятларни бажаролмади. Оқибатда 16 миллион сўмлик турли буюмлар истеъмолчиларга етказиб берилмади. Тўрақўрғон трактор ремонти заводи, 15-ғишт заводлари бошқармаси, Учқўрғон ёғ-экстракция заводида лойиҳа қувватларидан, Учқўрғон районида мавжуд саноат потенциалидан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Область автомобиль тресли ва алоқа бошқармаси бошлиқлари Г. Арсентьев, Ҳ. Нурматовларнинг ўз ишларига масъулиятсизлик билан ёндашаётганликлари қаттиқ танқид қилинди.

Иқтисодий ўсиш суръатларини таъминлашнинг муҳим омили маҳсулот сифатини оширишдан иборат. Бунга капитал маблағлар сарфлаш эвазига эмас, балки ишга виждонан ёндашиш, меҳнат ва технология интизомини мустаҳкамлаш, ҳар бир участкада масъулиятни ошириш билангина эришилади. Аммо Наманган тикувчилик бирлашмаси, Наманган пойабзал, мебель фабрикалари, консерва заводларида бунга амал қилинмаяпти. Натижада мазкур корхоналар омборларида ўн миллионлаб сўмлик сифатсиз маҳсулотлар қалашиб ётибди. Айниқса, Т. Жўраев директор бўлган шойи ишлаб чиқариш бирлашмасидаги аҳвол ачинарлидир. Мазкур корхонада жарима тўлаш одат тусига кириб қолган. Бирлашмада 10 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот сифатсизлиги учун реализация қилинмай турибди.

Пленумда қурилиш аҳволи чуқур таҳлил этилди. Областда 25 та қурилиш ташкилоти пудрат ишлари планини ойма-ой бажармаётир. Хусусан, 10 трестнинг 16 қурилиш бошқармаси, 2 «Агропромстрой» трестининг 1-, 2-кўчма механизациялашган колонналари, ихтисослашган ремонт-қурилиш алоқа бошқармаси, «Ўзтрансспецстрой» трестининг Наманган ихтисослашган бошқармасида топшириқлар узлуксиз бажарилмаяпти.

Нотиқларнинг қурилишда маҳаллий материаллардан фойдаланиш ҳақидаги мулоҳазалари ҳам ўринли бўлди. Бу ерда область маҳаллий саноат бошқармасининг Янгиқўрғонда оҳак тайёрлаш цехи очиб, ўз эҳтиёжини қондиришдан ташқари аҳолини ҳам шу материал билан таъминланаётгани мисол келтирилди. Областдаги қурилиш трестлари эса қанча транспорт харажатлари билан оҳакни ҳамон бошқа республикалардан ташиб келтирмоқдалар.

Область халқ хўжалигида агросаноат комплекси катта ўрин эгаллайди. Пленумда сўзга чиққан Задарё районидаги Навоий номли колхоз бригада бошлиғи К. Ҳамроқулова, Чортоқ районидаги Навоий номли колхоз бузоқбоқари Ш. Ҳошимов, Янгиқўрғон районидаги «Нанай» совхози директори Ш. Кенжабоева, Уйчи районидаги Жданов номли колхоз партия комитетининг секретари Ҳ. Олимова ва бошқалар бу соҳадаги ишга туширилмаган резервлар, нуқсонлар ва уларни бартараф этиш ҳақида жонкуярлик билан фикр юритдилар. Областни социал-иқтисодий ривожлантириш планига кўра, пахта етиштириш ҳажми ҳозирги ҳолда сақланиб, сабзавотчилик, узумчилик ва чорвачилик нисбатан ривожланади. Ун, балиқ икки марта, алкоголсиз ичимлик ишлаб чиқариш беш марта ортади. Озиқ-овқат саноати маҳсулотлари ишлаб чиқариш 30 процентга ўсади. Юқоридаги натижаларга эришиш учун ғайрат, ташаббускорлик билан меҳнат қилиш, мавжуд муаммо ва камчиликларни тугатиш зарур. Пахта етиштиришда ўтган йили областда юқори кўрсаткичлар қўлга киритилган ҳолда Учқўрғон, Косонсой, Чуст районларида хом ашё сифатининг пасайиб кетишига ва зарар кўрилишига йўл қўйилди.

Ғўзаларнинг ҳозирги ҳолати қаттиқ меҳнат қилишни талаб этади. Негаки, баҳордаги табиий офатлар натижасида пахтанинг ривожи ўтган йилнинг шу давридагидан 15—20 кун орқада қолмоқда. Ҳар гектарда ўтган йилга нисбатан 6 минг тупдан кўчат кам. Бунинг устига сув танқислиги таъсир ўтказмоқда. Бинобарин ҳар бир колхоз, совхоз Поп районии меҳнатчиларининг область партия комитети бюроси томонидан маъқулланган тадбирлари асосида июль, август ойларида ишловни аниқ, сифатли ўтказиши керак.

Пленум қатнашчилари чорвачиликни оғир участка, деб баҳоладилар. Айниқса, областда мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш, пахта-беда алмашлаб экишни жорий этишда кўзланган мақсадга эришилмаётир. Бу йил озуқа экинлари майдони 2 минг гектарга кўпайтирилганига қарамай улардан самарали фойдаланилмаётир. Хусусан Чуст, Задарё, Янгиқўрғон районларида беданинг дастлабки икки ўрими натижалари шуни кўрсатмоқдаки, бу ерларда гектаридан 60—70 центнердан ёки область ўртача кўрсаткичидан кам кўк масса олинди. Ушбу районларда табиий пичан тайёрлаш суръатлари ҳам талабга жавоб бермайди. Бунинг устига кўплаб қорамол ўринсиз сарфлаб юборилмоқда. Корхона, ташкилотларнинг ёрдамчи ва аҳолининг шахсий хўжаликларида ҳам олға силжиш бўлмаётир. Чорвачиликдаги аҳволни ўнглаш учун область агросаноат комитети раиси Ф. Қамбаров, унинг чорвачилик бўйича ўринбосари Ш. Холиқовлар талабчанликни кучайтиришлари керак.

КПСС XXVII съезди, партия Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми партия раҳбарлигининг усул ва услубларини янгилаш, омма орасида олиб бориладиган сиёсий ташкилотчилик ишларини такомиллаштириш вазифасини қўймоқда. Областда ҳам аксарият партия ташкилотлари масалаларни очиқ, ўткир қўядиган, ташаббускорлик ва мустақилликка, танқид ва ўз-ўзини танқидга йўл очиб берадиган бўлиб қолдилар.

Аммо баъзи партия комитетлари ўз фаолиятларини қайта қуришга жиддий киришмаётирлар, ҳамон эски форма ва методлардан воз кечилмаётир. Масалан, область партия комитети Норин район партия комитети биринчи секретари М. Мирзабоевнинг ишдаги буйруқбозлик услубини илгари ҳам бир неча бор танқид қилган эди. Бироқ райком бюроси, айрим бошланғич партия ташкилотлари ишга ижодий ёндашиш, танқид ва ўз-ўзини танқиддан ҳанузгача холи қолмоқда. Район партия ташкилоти кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш билан етарли шуғулланмаяпти. Районда бор-йўғи иккита саноат корхонаси — пахта тозалаш заводи ва йигирув-тўқув фабрикаси бўлиб, завод директори вазифасидан бўшатилиб, партиядан чиқарилди. Область марказидан кадр юборишга тўғри келди. Фабрика очилганига эса уч йил бўлиб, айни вақтда учинчи директор ишламоқда. У ҳам марказдан жўнатилган. Райкомнинг иккинчи секретари М. Н. Грибнюченко эса район партия ташкилоти иш усули ва услубини яхши томонга буриш ўрнига келишувчилик йўлидан бормоқда.

Олдинда турган хўжалик ва сиёсий вазифаларни муваффақиятли уддалашда меҳнат аҳли ғоявий-назарий савиясини ошириш муҳим ўрин тутади. Областда бу борада муайян тажриба тўпланган. Хусусан Ўзбекистон Компартияси XXI съездида атеистик тарбиядаги нуқсонлар юзасидан область шаънига билдирилган танқидий мулоҳазалардан сўнг бу борада муайян ишлар қилинди. Область партия ташкилотлари ғоявий-сиёсий ишларни ташкил этишда бошланган ижобий ишларни янада кўпайтиришлари, КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасини ҳар бир киши онгига етказишлари, партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми қарорлари асосида ҳамма соҳада қайта қуришга жиддий киришишлари лозим. Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилида область олдида турган улкан вазифалар масъулияти шуни тақозо этади.

Пленумда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов нутқ сўзлади.

Пленумда кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Ш. ХОЛМИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

Миср Совет таклифини қўллаб-қувватламоқда

ҚОҲИРА. Миср Яқин Шарққа бағишланган Халқаро конференция ўтказиш ва шу мақсадда БМТ Хавфсизлик кенгашининг бешта доимий аъзоси иштирокида Тайёргарлик комитети тузиш тўғрисидаги СССРнинг таклифини қўллаб-қувватламоқда, деб ёзади «Ал-Ахбор» газетаси ўзининг редакцион мақоласида. АҚШ ва Исроил тиқиштираётган «бевосита музокаралар» Яқин Шарқда аҳволни реал ва кенг қамровли бартараф этишга олиб келмайди. Айни вақтда Вашингтон ва Тель-Авив фаластинлик араб халқининг бирдан-бир қонуний вакили — Фаластин Озодлик ташкилотини тан олишдан ва у билан музокаралар олиб боришдан бош тортмоқда, деб таъкидлайди газета.

Кўпчилик манфаатдор томонлар, шу жумладан барча араб мамлакатлари қўллаб-қувватлаган совет таклифи АҚШнинг музокараларда қатнашишдан бош тортиш учун расмий баҳонасини истисно қилади, чунки биринчи босқичда у Фаластин Озодлик ташкилоти билан эмас, балки БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари билан иш олиб боришига тўғри келади. Бироқ Вашингтон яна шу заҳотиёқ рад жавобини берди. Бундай позиция АҚШнинг Яқин Шарқдаги кескинликни бартараф этиш муддаоси самимийлигига жиддий шубҳа туғдирмоқда. Яқин Шарқдаги кескин вазият ялпи тинчликка таҳлика солмоқда, деб уқтиради «Ал-Ахбор» газетаси.

(ТАСС).

ХИТОЙДА АСПИРАНТУРА СОНИ КЎПАЙМОҚДА

ПЕКИН. ХХР Давлат кенгаши илмий кадрлар тайёрлашни такомиллаштириш мақсадида Хитойда аспирантуралар сонини кўпайтириш тўғрисида қарор қабул қилди. Шу қарорга биноан, ХХРнинг ўттиз уч олий ўқув юртида аспирантуралар очилиб, яқин беш йил мобайнида уларда 180 минг нафар олий малакали мутахассис тайёрланади.

Ҳозирги вақтда аспирантуралар, асосан мамлакатдаги бешта йирик университетда ишлаб турибди. Бу аспирантураларда 5 мингдан кўпроқ киши ўқимоқда. Бу илмий ва ўқитувчилик фаолиятига тайёргарлик кўраётган ҳамма кишиларнинг 67 процентини ташкил этади. (ТАСС).

ЗИМБАБВЕДА ФАВҚУЛОДДА ҲОЛАТ УЗАЙТИРИЛДИ

ХАРАРЕ. Зимбабве парламенти фавқулодда ҳолат тўғрисидаги қонуннинг амалда бўлишини олти ой узайтирди. Ирқчи Жанубий Африка Республикасининг агрессив кирдикорлари ҳамда қўғирчоқ режим тўдаларининг террорчилик ҳаракатлари кучайган шароитда, деди овоз бериш олдидан республика ички ишлар министри Энос Нкала, мамлакат давлат хавфсизлигини таъминлаш масаласи алоҳида муҳим аҳамият касб этади. Ташқи ва ички реакциянинг мувофиқлашган ҳаракатлари мамлакатдаги аҳволни беқарор қилиш ҳамда қонуний ҳукуматни ағдариб ташлашни кўзлайди, деб таъкидлади у. (ТАСС).

ДАВЛАТ ТАСАРРУФИДАН ЧИҚАРИЛИШИГА ҚАРШИ

ПАРИЖ. Францияда ички сиёсий аҳвол кескинлашиб кетди. Франсуа Миттеран Жак Ширак кабинети ишлаб чиққан декретни имзолашдан бош тортганлиги натижасида ўнг партиялар ҳукумати билан социалист президент ўртасида улар «сиёсий тинч-тотув яшаб келаётганларидан» бери энг жиддий можаро келиб чиқди.

Президент Миттеран телевидениега берган интервьюсида энг катта саноат компаниялари ва банкларни давлат тасарруфидан чиқариш тўғрисидаги ҳукумат декретини имзолашдан бош тортганлигини айтди. Давлат бошлиғи «ушбу ҳужжат мамлакат манфаатларини ҳимоя этишга йўналтирилганига унчалик умидим йўқ» деб таъкидлаган. У ушбу декрет амалга оширилгудек бўлса, Франциянинг «миллий бойлиги ажнабийлар қўлига ўтиб кетишига» сабаб бўлиши мумкин деган.

Ҳукумат «Декретлар тўғрисидаги қонун» деб аталмиш қонун ёрдами билан жумладан 65 та энг катта саноат компаниялари ва молиявий группаларни хусусий капитал қўлига топшириш ниятида эди. Аммо конституцияга мувофиқ ҳар қандай декрет кучга кирмоғи учун уни мамлакат президенти имзолаши керак. Энди Миттеран йўқ дегач, ҳукумат ўз қонун лойиҳасини тайёрлаб, уни парламент муҳокамасига қўйиши зарур.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ СОФИЯ

«Панагюр руда конлари» кон бойитиш комбинатида тоғ жинсларидан мисни ажратиб олиш илғор биотехнологиясини тажриба тариқасида жорий этиш бошланди. Бу технология қимматли метали жуда оз бўлган руданинг энг юпқа қатламларини очиб олиш имконини беради. Бунинг устига забойларда кончилар бўлмайди. Янги технологиянинг жорий этилиши билан ландшафтни сақлаб қолиш ва атроф-муҳитни булғанишдан асраш имконияти пайдо бўлиши ҳам катта аҳамиятга эга.

✦ ДЕҲЛИ

Ҳиндистоннинг ғарбидаги Гужарат штатининг маъмурлари вазиятни нормаллаштириш юзасидан актив чораларни кўрмоқдалар. Бу штатда кейинги бир неча кун мобайнида диний жамоа замирида қонли тўқнашувлар юз берган эди. ЮНИ агентлигининг хабар қилишича, ярим ҳарбий отрядлар билан кучайтирилган полиция бўлинмалари Аҳмадобод ва штатдаги бошқа баъзи шаҳарларнинг кўчаларида соқчилик қилмоқдалар. Полициянинг муваффақиятли ҳаракатлари натижасида Аҳмадободда ғалаёнлар чиқарган 500 киши қамоққа олинди. Уларнинг қурол-яроғлари ва ўқ-дорилари мусодара қилинди. Маъмурлар Гужаратдаги ҳинди ва мусулмон жамоаларининг вакиллари ўртасидаги тўқнашувларнинг сабабларини тафтиш қилишмоқда.

✦ БУЭНОС-АЙРЕС

Лотин Америкаси мамлакатлари социалистик партияларининг Мувофиқлаштирувчи Комитети Американинг Никарагуа контрреволюционерларига ёрдамини қоралади.

Шу ташкилотнинг Бош секретари Хосе Диас Мувофиқлаштирувчи Комитетга кирган партияларнинг ҳаммасини ва Лотин Америкаси жамоатчилигини АҚШ МРБга ёлланган сотқинларнинг тўдаларига қанча ёрдам бераётган бўлса, Никарагуа ҳукуматига шунча молиявий ёрдам беришга даъват қилди. Х. Диас «Миллий ва социал озодлик улуғ мақсадларини ўз олдига қўйган сандиночилар революциясини» Мувофиқлаштирувчи Комитет номидан табриклади, Никарагуа ҳукумати амалга ошираётган ўзгартишларнинг чуқурлаштирилишини ёқлаб, фикр билдирди.

✦ КАНБЕРРА

Австралиянинг Квинсленд штатидаги шахтада рўй берган авария натижасида ўн икки шахтёр бир ярим километрдан кўпроқ чуқурликдаги забойда ташқи дунёдан ажралиб қолдилар. Дастлабки маълумотларга кўра, ер остида кўп миқдорда тўпланиб қолган метан газининг кучли портлаши аварияга сабаб бўлган. Қутқарув командаларининг тириклайин кўмилиб қолган ишчиларни халос этиш йўлидаги биринчи уринишлари натижа бермади. Штат маъмурлари шахтёрларни қутқариш ишларини давом эттирмоқдалар. (ТАСС).

Норозилик намойишлари

Юз минглаб чилиликлар Миллий граждан ассамблеяси мурожаатига жавобан ҳарбий-фашист диктатурасига қарши оммавий намойиш ва митингларда қатнашдилар. 48 соат давом этган иш ташлаш бўлди. Халқ намойишининг кучли тўлқинлари Сантьяго ва мамлакатнинг бошқа шаҳарлари бўйлаб сезилиб турди. Чилининг деярли ҳамма территориясида транспорт ҳаракати тўхтаб қолди, фабрика ва заводлар ишламади, саноат корхоналари, савдо тармоқлари ёпиб қўйилди.

Халқ реакцион режимни ағдариб ташлаш йўлида қатъий қадам қўйди. Иш ташлаш давомида Сантьяго шаҳрининг марказий майдонида митинг бўлди. Бироқ уни охиригача етказиш имкони бўлмади. Махсус хизмат бўлинмалари ва армия жазо отрядлари қуролсиз чиликликларга қарши кўздан ёш оқизувчи газли гранаталар ва кучли босимда сув пуркаш асбобларини қўлладилар.

Суратда: Сантьяго кўчаларида намойиш қатнашчиларини тарқатиб юбориш пайти.

АФП—ТАСС телефотоси.

ПОКИСТОН БОШ МИНИСТРИНИНГ АҚШГА ВИЗИТИ

ВАШИНГТОН, 17 июль (ТАСС). Покистон территорияси Демократик Афғонистонга қарши эълон қилинмаган уруш олиб бориш майдони бўлиб қолар экан, Исломобод АҚШнинг ҳарбий — иқтисодий мададига қатъий таяниши мумкин. АҚШ президенти Рейган билан Қўшма Штатларга расмий визит билан келган Покистон Бош министри М. Х. Жунежо ўртасида бу ерда бўлиб ўтган музокараларнинг асосий мазмуни мана шундан иборат бўлди.

Америка маъмуриятининг бошлиғи музокаралар бошланишидан олдин сўзлаган ҳамда Советларга ва Афғонистонга қарши уйдирма-бўҳтонлар билан тўлиб-тошган нутқида Покистон АҚШнинг энг яқин шерикларидан биридир, Қўшма Штатлар Покистонга иқтисодий, шунингдек, қуролли кучларни модернизациялашда имкони борича ёрдам кўрсата беради, деди у.

Матбуотнинг хабарларига қараганда, Оқ уй конгрессдан Зиёул Ҳақ режими билан навбатдаги милитаристик битим тузиш учун тўрт миллиард доллардан ортиқ маблағ сўраш ниятидадир. Исломобод ана шу жуда катта ҳажмдаги маблағни олгач, асосий эътиборини қуруқликдаги ҳарбий денгиз ва ҳарбий ҳаво кучларини кенг кўламда модернизациялашга ва уларнинг ҳужумкорлик қудратини оширишга қаратади.

«ЭҲТИЁТ ҚИСМ КЕРАКМИ?»

Нафс кўчасига кириш тубанлик, шармандаликнинг ўзгинасидир.

У Фарғона шаҳридаги «Зангори экран» телеательесида туппа-тузук лавозимда ишларди. Камёб радио ва телевизор деталлари ўз қўлидан ўтишини яхши билган Рустам Велишоев секин-аста қинғирлик кўчасига қадам қўя бошлади. Шу тариқа ҳаш-паш дегунча 2662 сўмлик радио деталларни гумдон қилиб юборди. Қараса, «чап»га кетган радиодеталлар эвазига келган бу пулларни совуриб юборибди, уни тўламаса бўлмайди. Хўш, нима қилсин?

«Шошма-шошма, — бошига келган хаёлдан ўзиям хурсанд бўлиб кетди, — энди ўттиз бешга кирдим, мени кўрганлар тоғни урса талқон қиладиган йигит экан дейишади. Тоғни талқон қилишдан не фойда? Ўнғайроқ, фойдалироқ иш қилсам бўлмайдими? Масалан, икки қўлимда иккита аккумулятор, баллон ёки автомашинанинг бошқа ноёб қисмларини кўтариб юрсам нима қипти? Ёнимда чаққон шерикларим бўлса, янаям яхши. Масалан, анави Сунцов, Керимов, Абдуллаев, Қурбиддиновларни шерик қилиб олсам қалай бўларкин? Жудаям абжир, довюрак йигитлар-да, ўзлариям. Ош бўлса-ю, иш бўлмаса, ёз бўлса-ю, қиш бўлмаса деган гапни тез-тез айтиб туришади азаматлар. Қани, бир гаплашиб кўрай-чи.»

Оқшомларнинг бирида у ўзига яхши таниш йигитларни йиғиб, деди:

— Айтинглар-чи, укаларим, мазза қилиб яшашни истайсизларми? Лекин айтиб қўяй, олма пиш оғзимга туш тарзида эмас. Жонни койитишгаям тўғри келади. Бизнинг ишимиз тунда бўлади. Ҳалиги... енгил автомашиналар билан!

Ўша куни улар ярим кечагача «ҳангомалашиб» ўтиришди. Кейин енгил автомашинада 15-автоколоннанинг 2-Бешбола кўчасида жойлашган филиалига қараб йўл олишди. Бундан мақсад филиалдаги автомашиналар аккумуляторларини ўмариб кетиш эди.

Шундай қилиб Р. Велишоев, К. Сунцов, А. Керимов, Амир Солилар (кейингиси гуруҳга сўнгги соатларда қўшилганди) тун қоронғисида автоколонна ҳовлиси ортида пайдо бўлишди. Велишоев: «Қани. Коля, бошла!» — деди. Сунцов шу заҳоти бир сакраб деворнинг нарёғида пайдо бўлди. У ҳаш-паш дегунча ҳар бири 148 сўм 50 тийин турадиган 3 та аккумуляторни йиғиштириб девор тагида пайдо бўлди.

— Қани, бу ёққа узат! — буюрди Велишоев.

Эртасигаёқ аккумуляторлар пулланди. Кечқурун Велишоев билан Сунцов «Интурист» ресторанида шерикларн шарафига «зиёфат» беришди. Шуниси қизиқки, улар ресторанга автомашина баллонларини ечадиган ключлар билан келишганди. Зиёфатдан кейин Р. Қурбиддиновнинг машинасида Қиргулига қараб йўл олишди. Вақт ярим кеча бўлиб қолганди. Улар Тургенев кўчасига келишганда, кўп қаватли уйлар орасида турган япянги «Жигули»га кўзлари тушди. Машинани тўхтатиб, унга яқинлашишди. Велишоев билан Сунцовнинг чўнтакларидаги асбоблар ишга тушиб кетди. Улар машинадан бир зумда 1000 сўмлик магнитофон, ойна, баллонларни шип-шийдон қилиб олишиб, кўздан ғойиб бўлишди. Велишоев эртасигаёқ магнитофонни 450 сўмга сотиб юборди. А. Алимов деган шахс суриштириб-нетиб ўтирмай, арзон тушганига қувониб унга пулни санаб бераверди.

ТЕКИНХЎРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

Валишоев гуруҳи активлашиб борар, жабрланганлар дод деб милицияга чопишарди. Ҳамма гап шундаки, Р. Велишоев ҳар гал «операция»га ўзининг «В-35-76-ФЕ» номерли енгил автомашинасида маст ҳолда чиқар, лекин бирор марта бўлсин, ГАИ ходимлари томонидан тўхтатилмаганди. Ҳайтовур, бир гал Қўқон шаҳрига кираверишда уларни автоинспектор тўхтатди. Қаҳрамонимизнинг оғзидан арақ ҳиди гупиллаб турарди. Уларни шаҳар милиция бўлимига бошлаб боришиб, машинани олиб қўйишди. Велишоев шериклари билан Фарғонага автобусда қайтиб келди. Орадан бир-икки кун ўтгач, у ҳамтовоғи Абдуллаевнинг шахсий машинасида ёнига Сунцов, Беляев деган шерикларини олиб, яна Қўқонга милициядан машинасини қайтариб олгани жўнади. Минг тавба-тазарруларда кейин кечқурун машинасини олди. Олди-ю, ният бузилди. Шерикларига:

— Яна «операция» ўтказамиз, укажонлар, — деди.

Меҳнатсиз даромад, осонгина топилаётган даста-даста пуллар ўғрилар тўдасини ҳаддан ошириб юбораётган эди. Шуниси қизиқки, тунги «ов» усталарини тўхтатиб: «Хўш, бемаҳалда маст-аласт қаёққа кетяпсан, машинангда нима бор ўзи?» — дегувчилар топилмасди. Худди шу нарса текинхўрларга жуда қўл келаётганди. Ниҳоят Фарғона шаҳар милицияси хизматчилари ашаддий ўғриларнинг изига тушди, ҳамма текинтомоқлар биттама-битта қўлга олинди.

Фарғона шаҳар халқ судининг раиси И. Восиев ана шу кўнгилсиз воқеа ҳақида тўхталиб шундай дейди:

— Деярли ярим йил давомида ўғирлик билан шуғулланиб, кўп одамларни қақшатган Велишоев ва унинг шериклари суд давомида ўз қилмишларига иқрор бўлдилар. Суд Велишоевни 8 йил муддатга ҳукм этди, мол-мулки мусодара қилинди. Сунцов, Керимов каби жиноятчилар ҳам 3 йилдан 6 йилгача бўлган муддатга кесилдилар. Уларнинг ҳам мол-мулки мусодара этилди. Бу, табиий.

Аммо масаланинг одамни ўйлатиб қўядиган бошқа томонлари бор. Масалан, юзлаб баллонлар, аккумуляторлар, ойналар, бошқа хил кўпдан-кўп эҳтиёт қисмлар, шунингдек, магнитофон ва кондиционерлар нега тўда томонидан осонгина пуллаб юборилаверди?! Айтайлик, Велишоев ёки Сунцов бирор кишига: «Сизга аккумулятор билан баллон керакми?» — деганда бояги одам, буни қаердан олгансиз, деб сўраб қўйдими? Афсуски, йўқ! В. Попов, Д. Мансуров, А. Алимов, А. Қамбарова каби шахслар ўғирлик эканлиги аниқ маълум бўлган эҳтиёт қисмлар, магнитофон ва кондиционерларни сотиб олиш билан ўғриларга нисбатан ҳайрихоҳлик қилганликларига қандай баҳо берса бўлади? Шундай хатти-ҳаракатлари билан нопок кимсаларни рағбатлантириб, ҳаттоки уларга кўмаклашиб келувчи бундай шахсларга нисбатан шафқатсиз чора-тадбирлар кўриш фурсати келмадимикин?!

Бизнингча, юрист ҳақ. Ўғрилар, юлғичлар, талончилар-ку, жазодан қочиб қутилолмасликлари аниқ. Аммо бу жиноятkорона ҳаракатларни сеза туриб, уларни фош этиш ўрнига, жиноятчиларнинг тегирмонига сув қуювчилар ҳам қаттиқ масъулиятга тортилишлари керак. Шунда меҳнатсиз даромад қилувчиларнинг пайи қирқилади.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ТЎРТКЎЛНИНГ ИЛГАРИГИ ДОВРУҒИ ҚАНИ?»

Газетанинг шу йил 21 -сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада Тўрткўл районида кейинги йилларда ҳосилдорлик пасайиб кетганлиги, деҳқончилик маданияти бузилганлиги, ер ости сувлари кўтарилиб, экин майдонларининг мелиоратив ҳолати ёмонлашганлиги ва бошқа камчиликлар конкрет мисоллар орқали кўрсатиб ўтилган эди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда маълум қилинишича, Қирққиз массивида янги ерларни ўзлаштиришда ва ундан фойдаланишда жиддий хато ва нуқсонларга йўл қўйилган. Бу нарса мақолада ҳам тўғри кўрсатилган. Ернинг мелиоратив ҳолати ёмонлашуви оқибатида 1985 йилда массивнинг катта майдонларида чигит тўла униб чиқмади, бир қисм майдон экилмай қолди. «Турткульцелинхлопок»нинг, «Ленинизм» совхозидан бошқа барча хўжаликлари пахта тайёрлаш планларини барбод этдилар.

Бундай аҳволнинг келиб чиқишига сабаб массивни лойиҳалаш ва ўзлаштириш сифатсиз ўтказилганлигидир. «Средазгипроводхлопок» лойиҳалаш институти томонидан ёпиқ коллектор-дренаж тармоқлари қурилиши мўлжалланган. Бироқ тупроқ ўрганилмаган. Тажриба шуни кўрсатадики, ана шу лойиҳа асосида қурилган дренаж тармоғи бугунги кунда умуман ишламайди. Бунинг устига бу ерда қурилиш ниҳоятда сифатсиз ўтказилган.

Планлаштириш ва қуриш чоғида янги ерларни ўзлаштириш учун капитал маблағ ажратиб турилган, суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини қуриш эса иккинчи планга суриб юборилган.

Мақола Тўрткўл район партия комитети бюроси мажлисида, район Совети ижроия комитетида ва «Киркизсовхозводстрой» бирлашмаси техсоветида, шунингдек, область партия комитетининг қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат саноати бўлимида муҳокама қилинди.

Ҳозирги вақтда йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан тадбирлар кўриляпти. Капитал маблағлар ва моддий-техника ресурслари асосан аввал ўзлаштирилган ва қишлоқ хўжалиги оборотига киритилган ерларни комплекс ободонлаштиришга сарфланмоқда. «Главсредазирсовхозстрой» билан келишилган ҳолда очиқ коллектор-дренаж тармоқлари қурилиши бошлаб юборилди.

Эндиликда 2,8 миллион кубометр ҳажмда хўжаликлараро суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш бўйича тупроқ ишлари бажарилди.

— Газета мақоласи муҳим ва актуалдир, — дейилади «СРЕДАЗГИПРОВОДХЛОПОК»дан олинган расмий жавобда. — Қирққиз массиви ерларини суғориш ишлари 1974 йилнинг охирларида бошланган эди. Ҳозирги вақтда тўртта хўжаликда — 1-, 3-, 5- ва 6-совхозларда қурилиш ишлари олиб борилаётир.

Бир йил муқаддам «Главсредазирсовхозстрой» аввал ўзлаштирилган майдонларда ерларнинг мелиоратив ҳолатини тубдан яхшилаш бўйича тадбирлар ишлаб чиқиб, уни қисқа вақт ичида амалга оширишни белгилаган эди.

1985 йилнинг июль ойидан 5-совхозда лоток тармоқлари қурилиши бошланган. Минг гектар майдонда монтаж ишлари олиб борилаётир. Кейинчалик 3- ва 6-совхозларда ҳам қурилиш ишлари кенг кўламда бошлаб юборилади. 1-совхозда қарийб 1,5 минг гектар майдонда вақтинчалик очиқ дренаж ишлари олиб борилди. 3- ва 5-совхозларда ҳам худди ана шундай ишлар амалга оширилди. Бу тадбирлар мазкур участкалардаги аҳволни бирмунча яхшилаш имконини беради.

Қисқа вақт ичида массивнинг асосий тракти қурилди. 1-, 2- ва 3-совхозлар ўртасидаги кўлни йўқотиш ишлари олиб борилаётир. Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги Аёзқалъа каналини реконструкциялашда иштирок этяпти.

Шундай қилиб, қурилаётган тадбирлар массивни яқин орада жиддий аҳволдан олиб чиқиш имконини беради.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

СОВУҚҚОНЛИК ОҚИБАТИ

Урганч районида истиқомат қилувчи С. Аҳмедов газета-журналларни ўз вақтида ололмаётганлиги хусусида шикоят қилган эди.

— Текширишда хатда кўрсатилган фактлар тасдиқланди, — дейилади УРГАНЧ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда. — Хизмат вазифасига совуққонлик билан қараганлиги ва почтальонлар ишлари устидан назорат ўрнатмаганлиги, меҳнат интизомини бузганлиги учун 1-Қоровул алоқа бўлими бошлиғи Г. Рўзметова вазифасидан бўшатилди.

Мазкур алоқа бўлимида газета-журналларни эгаларига ўз вақтида етказиб бериш йўлга қўйилди.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ САҲИФАСИ

ИЛҲОМБАХШ ИЖОДИМИЗ—БЕШ ЙИЛЛИККА!

ДАВР БИЛАН БОҒЛИҚ ТАҚДИРЛАР

Асқад МУХТОР
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси

Ёзувчи минбари

Бутуниттифоқ ёзувчиларининг VIII съезди маънавий ҳаётимизда катта воқеа бўлди. Съезд минбаридан бизни ҳаяжонлантирган жуда кўп фикр ва муаммолар ўртага ташланди. Унда совет ёзувчиларининг ютуқлари ҳам, камчиликлари ҳам атрофлича таҳлил қилинди.

КПСС XXVII съезди то икки мингинчи йилгача бўлган кенг миқёсдаги иқтисодий-хўжалик, ижтимоий-сиёсий вазифаларимизни аниқ белгилаб берди. Партия съезди биз ёзувчилар зиммасига ҳам улкан вазифалар юклаган эди. Бу вазифаларни бажариш жараёнида янги қаҳрамонлар, янги авлодлар, янги маънавий фазилатлар етишиб чиқади, албатта. Ўша авлодларнинг нақадар баркамол бўлиб етишиши, уларнинг меҳнатга, ўз бурчига муносабати, кўп жиҳатдан ҳозир яратилаётган адабий маҳсулотларимизга ҳам боғлиқ. Биз айни партия съездининг юксак ғоялари нуқтаи назаридан туриб ҳозирги замон адабий жараёнига масъулият ва талабчанлик билан баҳо беришимиз, муваффақиятларимиз, хато ва камчиликларимизни ҳар томонлама пухта англашимиз, барча имкониятларимизни очиш учун реал йўлларни белгилашимиз зарур. Биз адабиётимизни сифат жиҳатидан, ижтимоий таъсир кучи жиҳатидан янги босқичга кўтариш бурчини ўз олдимизга қўйганмиз. Бунда ёзувчиларнинг халқ ҳаётига янада яқин бўлиши, замондошнинг маънавий дунёсига янада чуқурроқ кириб бориши, хато ва камчиликларга нисбатан муросасизлик, айниқса профессионал маҳорат масалаларига талабчан эътибор, халқ манфаатлари билан яшаш эътиқоди энг биринчи ўринда туради.

Ёзувчиларимиз ҳозир мамлакат ривожини жадаллаштиришга халақит берадиган ҳар қандай иллатларга, меҳнатсиз даромад орттириш, хусусий мулкчилик, худбинлик психологиясига қарши кураш темасини, асарларнинг публицистик руҳини кучайтириб, юлғичлик, лоқайдлик каби майлларга муросасизлик муҳитини яратишга интилмоқдалар. Ана шу соҳадаги ижодий ташкилий муаммолар СССР ёзувчиларининг VIII съезди диққат марказида турди. Бу ҳақда чуқур ва ўткир фикрлар айтилди.

Адабиётимизда ҳозир кенг таҳлил этиб, юзага чиқариб кўрсатиш зарур бўлган муҳим тенденциялар бор. Масалан, кўпгина прозаик асарларимизда қаҳрамонлар тақдирининг замон билан, давр руҳи, унинг зиддият ва мураккабликлари, юксак фазилатлари ва фожиалари билан боғлиқлиги сезилмоқда. Бизнингча, бу яхши, бу адабий асарнинг ижтимоий салмоғини, ижтимоий таъсир кучини оширади. Замонавий асарларда оддий маиший масалаларнинг ҳам катта маънавий нормалар даражасига кўтарилганини кўрамиз. Бунинг учун авторлар шундай қулай вазиятлар топишганки, оддий одамнинг эътиқоди, турмуши, маиший ҳолати халқ тақдири билан табиий боғланиб кетади. Бундай фазилатлар бир қанча ёш ёзувчиларимиз ижодига хослиги ҳам кишини қувонтиради.

Давр инсон омилини фаоллаштиришни талаб этяпти.

Инсон омили деганда, баъзилар бу адабий ижод учун бир тор, қуруқроқ формула эмасми, дейдилар. Бизнингча, йўқ. Инсон ҳозир қўйилган тарихий вазифаларни бажарибгина қолмайди. Бу ишлар инсоннинг ўзи, унинг камолоти учун қилинади. Кўриниб турибдики, инсон воситагина эмас, мақсад ҳамдир. Шундай қилиб, бу формулани мукаммал, фалсафий маъноли формула деб аташ мумкин.

Давр деганда биз адабиётда, албатта, аввало курашчан замондош образини кўзда тутамиз. Безовта замондошлар кўп асарларимизда пайдо бўляпти. Қатор ёзувчиларнинг қисса ва ҳикояларида ўз ҳаёти, умр маъноси, жамиятдаги ўз ўрни ҳақида нотинч, чуқур ўйлайдиган кишилар образи яратилмоқда-ки, буларда эътиборни тортадиган нималардир бор. Лекин чинакам замонавийлик учун бу етарли эмас. Учқун Назаров «Шартлар» ҳикоясида янги ишга келган йигитнинг мансаб жойини ўзига курорт қилиб олган эски «раҳбар» билан тўқнашувини кўрсатади. Ёш мутахассис анча муросасиз кўринади, «катта»га ёқмайди. Лекин у эски «катта»ни анча таниб, унга: «Сен ҳам менга ёқмайсан. Касалман деб, маишат қилиб, соппа-соғ ҳолатда иш вақтида массажлар қилдириб, курорт қилиб ётибсан!» деб тикка айтадиган пайти келганда ҳикоя тугаб қолади. Асарнинг давоми бўлса, камида шу гаплар айтилса, «катта»нинг иллатлари фақат иллюстрация қилинмай, ёш қаҳрамонда кураш руҳи сезилса, муросасизлик муҳити туғдирилса ҳикоя бут бўларди. Курашчан замондош образига ҳамон киришолмаяпмиз. Бу ҳам майли эди. Лекин бундан ҳам орқага чекиниб, қаҳрамонга фақат ачиниш ҳиссини туғдиришга уринадиган авторларимиз ҳам бор. Бу ҳис бугунги кунда ҳеч нарса бермайди. Ёш ёзувчи Эркин Усмонов «Яхшилик» деган асарида шундай бир аянчли ўқитувчининг суратини чизади. Узоқ, ҳалол ишлаган ўқитувчини ишдан «қисқартириб» юборадилар. Авторнинг бутун кучи шу «бечора»га ачиниш туйғусини қўзғашга бағишланади. Муаллим ишдан бўшаган куни, «Уйдагиларга нима дейман?» деган ўй билан магазинга бориб радиоприёмник сотиб олади-да, ўзига коллектив томонидан берилган совға сифатида уйга олиб боради. Ўзини «қисқартирилган» эмас, катта ҳурмат билан пенсияга узатилган одам қилиб кўрсатади. Китобхон ҳайрон: шундай ҳалол меҳнаткашнинг ўз фахри, қадру иззат туйғуси йўқми? Мен ишладиму мукофот бермадилар, деб хафа бўлса ҳалол одамлигига шубҳа туғиладику? Асар бир умр меҳнат қилган одамнинг ўз ички ғурури ҳақида бўлса тўғри бўларди. Қадрталаблик ҳалол одамга доғ бўлиб турганини автор сезиши, китобхонга ҳам шуни тушунтириши керак эди.

Умуман курашчан замондош образи, халқ олдида турган буюк вазифаларни амалга оширувчи оддий кишилар — давр қаҳрамонлари адабиётимизнинг ҳам асосий қаҳрамонлари бўлиши керак. Биз ҳали шунга тўла эришаётганимиз йўқ.

Социалистик реализм методи ҳаётдаги иллатларни фош қилиш билан бирга ёрқин идеалларимизни, социалистик ҳаёт тарзимизни, юксак ахлоқий ибратларни тасдиқ этишни, қўллаб-қувватлашни ҳам талаб қилади. Асарларимизда ҳаётий ҳақиқат, шахснинг ички дунёси бутун мураккаблиги, бор зиддиятлари билан тўла акс этиши керак. Шундагина тематик саёзликдан, юзакилик ва схематизмдан қутиламиз.

Ҳозирги пайтда биз ёзувчилар учун инсонни маънавий камол топтириш тўғрисида ғамхўрлик қилишдан кўра муҳимроқ вазифа бўлиши мумкин эмас. Биз ўз ижодий ишимиз билан бундан буён ҳам партиянинг иқтисодий, социал фаолиятини барча соҳаларда жадал ва самарали қайта қуришга қаратилган реал йўлини амалга оширишда ва энг аввал одамлар тафаккурини, уларнинг ишга муносабатини ўзгартиришда, уюшқоқлик, интизомни мустаҳкамлашда унга ёрдам беришимиз зарур.

Ҳозирги даврнинг ўзи биздан собитқадамликни ва қатъиятни, ишчанлик ва ҳужумкорликни талаб қилмоқда. Ёзувчини халқимизга, Улуғ Ватанимизга муносиб янги асарлар яратишга чорламоқда.

✦ ЗАМОНДОШ ПОРТРЕТИНИ ЕРКИН АКС ЭТТИРАЙЛИК

✦ КИНЕМАТОГРАФЧИЛАРНИНГ МАСЪУЛИЯТЛИ ВАЗИФАЛАРИ

✦ СУВ — ҲАЁТ МАНБАИ, УНИ ЭҲТИЕТ ҚИЛАЙЛИК

✦ ҚЎШНИ МАМЛАКАТ — АФҒОНИСТОН АДИБЛАРИ БИЛАН МУЛОҚОТЛАР

УЗОҚ ШАРҚ ЕРИДА УЧРАШУВ

17 июль куни Тошкентдан Приморье ўлкасига ёш шоирлар, адиблар, артистлардан иборат ижодий группа жўнаб кетди. Бу группани Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети Узоқ Шарқдаги зарбдор комсомол қурилишларига маданий хизмат кўрсатиш мақсадида тузди.

Ўзбекистонлик ёш ижодкорлар завод ва фабрикалар, қурилишларнинг ёш ишчилари, дала ва фермаларнинг меҳнаткашлари, студентлар билан учрашадилар. Приморье ўлкасининг йирик портларида концертлар қўйиб беради. Тинч океанидаги кемаларда ўзбек авторларининг қўшиқлари ва шеърлари янграйди. Серқуёш ўлка вакиллари «Комсомолец Узбекистана» сув ости кемасининг экипажи билан ҳам учрашадилар.

(ЎзТАГ).

ТАЛАБ ВА ТАСВИР

КИНО ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

Мамлакатимизнинг барча ижодкорлари каби, Ўзбекистон кинематографчилари ҳам КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш ўйи билан яшамоқдалар ва изланмоқдалар. Коммунистик партиямизнинг «Адабиёт ва санъат халқ манфаатларига, коммунизм ишига хизмат қилиши, миллионлаб кишилар учун қувонч ва илҳом манбаи бўлиши, уларнинг иродаси, туйғуси ва ўй-фикрини ифодалаши, уларнинг ғоявий баркамол бўлиши ва маънавий тарбияланишига актив ёрдам бериши зарур» деган даъвати улар учун ҳам муҳим дастуруламалдир.

Кинематографчиларимизнинг бир қатор картиналарини санъат мухлислари илиқ кутиб олишди. Баъзи фильмларимиз қардош республикалар кинотеатрларида кўрсатиляпти. Режиссёр Элёр Эшмуҳамедовнинг «Алвидо, ғўр ёшлигим» бадиий кинолентаси ана шундай экран асарларидан. Фильм шу кун муаммоларини кўтариб чиқиши, бу масалаларни сермазмун эпизодларда ёритиши жиҳатидан эътиборга лойиқдир. Асар заминидаги ҳаётий материал, пухта ишланган образ, энг муҳими, порахўрлик, лаганбардорлик, иккиюзламачиликка нафрат билан қаровчи муаллифлар, режиссёр ва актёр-актрисаларнинг илғор граждалик позицияси барчани қувонтирди.

Ёш иқтидорли режиссёр Нозим Тўлахўжаев яратган «Майин ёмғир ёғади» мультипликацион лентасида рамзий образлар ҳам, истиоралар ҳам, шоирона кўтаринкилик ҳам бор. Ихчам сюжет, яхлит композиция, пухта бадиий ечим — буларнинг барчаси фильмнинг инсонпарварлик ғояси—тинчлик, дўстлик ғоясини очишга қаратилган.

Лекин биз таъкидлаётган бундай ютуқлар, яъни йирик проблемаларга мурожаат этиш, долзарб мавзуларни таъсирчан, образли, кенг кўламда ёритиш ҳоллари ҳали жуда кам.

Масалан, машҳур адабий асарлар заминида сценарийлар ёзилганида, фильмлар суратга олинганида ёзувчиларнинг кўп йиллик изланиши, меҳнати маҳсули бўлмиш роман, қисса, ҳикояларга ғоявий-бадиий жиҳатдан мос келадиган экран асарлари пайдо бўлмади. Режиссёр Ю. Степчук қизиқарли сюжет ва образларга, катта тарбиявий аҳамиятга эга бўлган асар —Х. Тўхтабоевнинг «Сеҳрли қалпоқча» қиссасининг бадиий стилистикасинигина эмас, ғоявий йўналишини ҳам сақлаб қололмади. («Ҳошим катта бўлганида»). М. Оғамирзаев эса, адиб Ҳ. Ғуломнинг «Мангулик» романидагидек воқеаларни кенг қамраб ололмади. Инқилоб ғоялари ўлкамизда ёйилиши учун мардларча курашган ўзбек ўғлонлари образларига атрофлича тавсиф беролмади. («Қизишганингда ўқ узма»). Ғ. Шермуҳамедов эса, Ў. Усмоновнинг «Гирдоб» романидаги фикрлар тўқнашувини, пахтанинг янги навларини яратиш учун лабораторияя, пахта далаларидагина эмас, илмий мунозараларда, кундалик оилавий турмушда ҳам юксак ирода, ўткир заковат, билимлари билан курашган олимларнинг кўпқиррали, мураккаб характерларини очиб кўрсатолмади («Юзма-юз»).

Республикамиз ҳаётида рўй берган негатив жараённинг ўзбек кинематографиясига кўрсатган таъсирини инкор этиб бўлмайди: шу куннинг йирик проблемаларини кўтарувчи бадиий, телевизион, ҳужжатли ленталар кам ишланди, ишлаб чиқаришда, ҳаётимиздаги нуқсонларни кўрсатишда юзакичилик қилинди.

Бир қатор тарихий-инқилобий фильмларнинг режиссёри А. Ҳамроев бадиий жиҳатдан бўш «Водиллик келин» фильмини яратди. «Ўзбектелефильм»да суратга олинган «Зилзила — изланиш, маълумот» лентасида эса (режиссёр—оператор Т. Ким) зилзиланинг хунук оқибатларини бартараф этиш масалалари юзасидан илмий ишлар олиб борилаётгани ҳақида ҳикоя қилина бошлайди, лекин тезда бошқа, осон йўл танланади —архитектура, янги кўчалар, хиёбонлар пайдо бўлаётгани кўрсатилади. Тошкентнинг бугунги қиёфаси батафсил тасвирлана бошлайди. Илмий кашфиётлар, изланишлар, синовлар ҳақида ҳикоя қилиши лозим бўлган кинолента чиройли кўринишлар, ҳашаматли бинолар, кўча ва проспектлар тасвиридан иборат бўлиб қолган.

Муҳим, долзарб вазифаларни бажариш учун киностудиялар ўзларининг ижодий ҳамда ташкилий ишларини қайта қурмоқдалар. Бу изланиш, бу тадбирлар самара бериши учун кино ижодкорлари давр билан актив ҳамнафас бўлишлари керак. Негаки, экранда ҳикоя қилиниши лозим бўлган ҳақиқат, КПСС XXVII съезди материалларида таъкидлангандек, халқнинг ишларида ва жамият тараққиётининг зиддиятларида, қаҳрамонлик ва оддий меҳнат кунларида, ғалабаларда ва муваффақиятсизликларда, яъни ҳаётнинг ўзида, унинг кўп қирралигида, драматизми ва улуғворлигида намоён бўлади.

Ҳ. АКБАРОВ,
филология фанлари доктори.

ХОРАЗМ. Халқ ижодиёти Бутуниттифоқ II фестивали доирасида ўтказилаётган кўрик-конкурсда Хоразм области бадиий ҳаваскорларидан 15 мингдан кўпроқ киши иштирок этмоқда. Кўрик-конкурс қатнашчилари репертуаридан жаҳон халқларининг қўшиқ ва рақслари, айтишувлар, халқ бахшиларининг қўшиқлари кенг ўрин олган.

СУРАТДА: урганчлик оилавий ансамбль — Зулхумор ва ака-ука Зокиржон, Олимжон Бобожоновлар ўз санъатларини намойиш этишмоқда.

Қ. Отаев фотоси (ЎзТАГ).

Александр УДАЛОВ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

ЁЗ КУНЛАРИНИНГ БИРИДА

ҲИКОЯ

Поезд кетди. Унинг илиқ шабадаси Турсунойни елпиб ўтди. У охирги вагоннинг сўниб бораётган қизил шуъласига боқаркан, чуқур тин олди. Перрондаги қаҳқаҳа, шивир-шивир ва югур-югур қордай эриб, сукунатга айланди-қолди. Қиз бу сокинликни сезмасди, у ҳамон ёқутранг шуълага термуларди, шуъла ниҳоят кичрая-кичрая сўнди.

Турсуной ён-атрофида ҳеч ким қолмаганини сезди-да, шаҳарга элтувчи кўк дарвоза томон юрди. Ҳозирги ҳаяжони бирдан ғамга айланди.

Рустам келмади. Бугун келаман деб ёзганди-я! Яхшиси, ёзмаса бўларкан, келишини билмай кутиш осон эмасмиди.

Қиз «Справкалар бюроси» ёзилган ёруғ дарча томон юрди.

— Кейинги поезд Тошкентдан қачон ўтишини айтиб беролмайсизми?

— Ашхобод поезди ўтади, — жавоб берди справкалар бюросидаги аёл. — Поезднинг келишига яна қирқ икки минут бор.

Қирқ икки минут... Бугун ғўзани суғорадиган кун-а!... «Бу пайтда уйда бўлишим керак эди» деди Турсуной ўзига ўзи. Дарчадан узоқлашмасданоқ, у шойи кўйлаги енгини шимариб соатига қаради.

Йўқ! Вақтни ўтказиш керак эмас. Ҳар бир дақиқа ғанимат. Қайси поездда келсаям майли. Эртага учрашишади. Уйга шошилиш керак.

— Сиз меҳмонларни кутяпсизми? — сўради дарча ортидаги аёл Турсунойга юзланар экан.

— Қанақа меҳмонлар?

— Қайси бўларди. Бугун Ашхобод поезди билан «Большевик» колхозига Америкадан меҳмонлар келяпти.

— Э... ҳа, — деди Турсуной ва дарчадан узоқлашди. «Мен бутунлай унутибман, — ўйлади у. — Американлик меҳмонлармми? Майли, келишаверсин. Биз меҳмонлардан хурсанд бўламиз. Қандай яшаётганлигимизни кўриб қўйишсин».

У дарвозадан ўтиб, тош йўлакчага бурилди. Кенг кўчага чиқди. Меҳмонлар хаёлидан учди-кетди. Дорихона ёнидан дала йўли томон буриларкан, майин ҳаво димоғига урилди.

«Вой, бу ерга қандай қилиб келиб қолдим? — кулимсиради у. — Сиз мени асир олиб қўйибсиз, Рустамжон, — ўз-ўзига шивирлади: — Тўхтаб туринг ҳали, асир олиш қанақалигини кўрсатиб қўяман. Кафтимда кўтариб юраман дегандингиз, шундан қўрққандим-а... Адашяпсиз дегандим-а?! Шундай бахтли эканлигимга ақлим бовар қилмаяпти, Рустамжон, азизим... Сиз барибир бугун келасиз. Эртага учрашамиз. Эртага. Қайси поездда келишингизни ёзиб юборсангиз бўлмасмиди?! Энди, энди-чи... Хафа бўлманг, мен ортиқ кута олмайман. Ғўзаларим кутиб қолди».

Турсуной хаёлларга берилиб, йўл ўрталаб бораркан, баланд пошнаси тупроқни тўзитарди. Кўчанинг иккала томонида навниҳол тераклар саф тортган. Ўн беш кунлик ой дарахтлар шохига қўниб нур сочади. Тeракларнинг мовий япроқлари орасидан қўшни колхознинг ерлари шундоқ кўриниб турибди. Қуёш ҳориб чарчагандай уфққа бош қўйди.

Турсуной вокзалда кўп бўлмаса-да, ҳозир уйга қайтар маҳали қадрдон даласини соғинганини ҳис қилди. «Шундай чанқадимки, —ўйланди қиз ва сўнг туфлисини ечиб, оёқяланг юришни эп кўрди. Аллақаерда, узоқ-узоқларда пахта далаларидан трактор товуши келди. «Қўшнилар биздан ўрнак олишибди, улар кечаси ишлов беришяпти» деб ўйлади.

У янги канал кўпригига етиб қолганини сезмади. Канал бир неча район ерларини суғорар ва у шу йил қишда қуриб битказилганди. Турсуной тўхтаб чуқур тин олди. У баланд овоз билан куйлашни истарди. Қаршисида юз метрлар чамаси нарида ишлаётган тракторнинг нури кўринди. Бу Ҳосил ота Олимбеков бошлиқ бригада тракторчиси Йўлдош. Йўлдош полвон эшитсин унинг қўшиғини. Майли, каналнинг у томонидаги сувчилар ҳам унинг овозини эшитсин, барибир куйлайверади.

Қиз кўприкка етганда бир лаҳза тўхтаб қолди, кўприк остидан сув гувилларди. Қиз канал бўйидаги панжарани ушлади-да, қўрқиб кетди. Сув шунчалик кўп эдики, қирғоғидан тошмоқчи бўлар, кўприк лопиллаб тебранаётганга ўхшарди.

У кўприкдан тушиб, канал қирғоғи бўйлаб юрди.

Сув канал қирғоғи билан басма-бас оқарди. Турсуной баъзан оёқ остидаги ер нам тортиб бораётганини ҳис этарди. «Бу нимаси? Сувнинг бунчалик кўплиги нимадан экан?» деб ўйланди-ю, бир сония тўхтади, канал томонга қулоқ тутди. Шаршара каналнни ўйганга ўхшарди. Бу ерлар Валя Чудинова звеносига қарайди. Икки кун муқаддам суғоришни тамомлашганди-я?! У олдинга юрди. Ой шуъласида эгатларда сув ялтирарди, баъзи эгатлар кўллаб кетибди. Сув тез оқар, қўйиб берса ҳамма ёқни босиб кетарди.

Сув шаршараси шу яқин орадан келарди.

Турсунойнинг юраги ҳаприқди. У яна уч-тўрт қадам босди-ю, чап оёғи ерга кириб кетгандай бўлди. Турсуной жон ҳалпида оёғини тортди. Шу заҳоти ёнгинасида сув шаршараси эшитилди. У орқага чекинди ва кўрдики, сув ўпқондан шариллаб тушяпти. Пайкалнинг аввалги қаторлари сув билан тўлган. Бир соатлардан сўнг бу ерда нима ҳодиса рўй беришини хаёлига келтирди. Юраги увишди.

— Ҳой, ким бор?— деди у овозининг борича. Назарида, ўпқон унинг овозига назар-писанд қилмас, пайкал сув билан тўлиб борарди.

— Ёрдам беринглар! — дея бақирди-да, қирғоққа ташланди. Кенг, бир қулоч ерни ўйиб тошаётган сув тошқини ой шуъласида ялтирар, пахта даласи томон шошарди. Ер борган сари ўйилиб, ўпқон кенгайиб борарди.

Қиз умрида бундай даҳшатни сира кўрмаганди. Бир соат, икки соат, тўрт соатлардан сўнг нима бўлишини ўйлаб, даҳшатга тушди.

— Одамлар!

Шаршара бу овозни босиб кетарди. Унинг овозини ҳеч ким эшитмасди.

(Давоми тўртинчи бетда).

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти қуйидаги китобларни ўзбек тилида нашр этди:

Эрнест ХЕМИНГУЭЙ. «Чол ва денгиз». 384 бет. Баҳоси 1 сўм 30 тийин.

Тўпламга адибнинг «Алвидо, қурол» романи ҳам киритилган. Инсоннинг улуғлиги, ундаги ирода ва матонатнинг, оқиллик ва енгилмасликнинг чексиз эканлигидан далолат берувчи асарлардаги ҳар бир образ ўз бадиий камолоти билан ўқувчини мафтун этади.

Очил ТОҒАЕВ. «Прометей олови». 224 бет. Баҳоси 60 тийин.

Китобга эсдаликлар, ёш адиблар ижоди, ёшлар образлари акс эттирилган асарлар тўғрисидаги мақолалар, адабий баҳс ва мактублар киритилган.

САЙЕР. Умр қўшиғи. Қиссалар, ҳикоялар ва эртаклар. 160 бет. Баҳоси 45 тийин.

Тўпламдаги асарларда инсонийлик ва дўстлик улуғланади, табиатни муҳофаза қилиш масаласи кўтарилади.

АВТОРЛАР КОЛЛЕКТИВИ. Садоқат. 112 бет. Баҳоси 15 тийин.

Китобдан жой олган ҳикояларда совет халқининг Улуғ Ватан урушида кўрсатган мардлиги ва жасорати тараннум этилади.

Ҳамидулла ЁҚУБОВ. Кўркам ўлкам. Шеърлар ва эртак. 80 бет. Баҳоси 15 тийин.

Туғилган кунининг 70 йиллиги муносабати билан нашр этилган бу тўпламга шоирнинг сўнгги йилларда ёзган шеърлари жамланган.

ЁН ДАФТАРДАН

СУВ АЗИЗ

Касб тақозоси билан қўни-қўшнилар оғриб қолсалар, чақиришади. Баъзан хонадонларда (кўчаларда ҳам) водопроводларнинг бекорга шариллаб оқиб ётганини кўриш мумкин. Ҳозирги кунда бировга «Сув бекор оқиб ётибди» десанг, «Тағисероб, боғ сувсиз кўкарадими?» дейди. Тўғри, аммо ҳар бир ишда меъёр бор. Кеча-кундуз сув оқизаверган билан экин битармиди, ширин-шакар мева бўлармиди? Бобокалон деҳқонларимиз шундай дейишарди: «Ҳадеб, сув қўяверииб, ернинг жонини чиқариб юборибсан-ку, болам!»

Баъзан юқоридагидек воқеаларнинг устидан чиқиб қолсам беихтиёр кечмишимизни ўйлайман.

Йигирманчи йиллар, қиш кезлари «Эшонгузар» маҳалласи (шаҳар ҳовлимиз)да яшаймиз. Шу йиллари негадир қиш қаттиқ келиб, қалин қор ёғарди.

Бир кун, кечки пайт болалар билан ҳовлимиз ўртасига катта қор уюми тўпладик-да, сирпанчиқ ясадик. Болалардан кимдир «Шу сирпанчиғимиз устига сув қуйсак кечаси билан яхлаб, жуда соз бўларди-да», деди. Мен дарҳол ошхонага кириб, бир челак сув олиб чиқдим. ёғлоғи билан қуя-қуя, сувни тамомладик. Шу пайт ойим овқат тайёрлаш ҳаракатига тушдилар ва сув челакни бўш кўриб ҳайрон бўлдилар:

— Челакдаги сув қани?

— Сирпанчиққа қуйдик, яхлатамиз, — дедим.

Ойим негадир бирдан аччиқланиб, ўчоқ ёнидаги косовни олиб орқамга ура кетдилар.

— Энди мен, қандоқ ош қиламан? Уйда томчи сув қолмапти-ку, зинда! — дедилар. Ўртоқларимни ҳам урмоқчи бўлиб қувиб солдилар. Кейин челакни кўтариб сув «қарз» олгани амакиларимникига чиқиб кетдилар...

Ойим бечоранинг ғазабланганларича бор эди. Сув ҳамма хонадонларда ҳам (айниқса қиш кезлари) бирдек азиз, уни тежаб ишлатишар эди. Бошқа ерларни билмасам-да, Тошкент маҳаллаларининг барчасида бир-иккитадан ҳовуз, ҳовуз қазиш имкони бўлмаган жойларда эса қудуқ бўлар эди. Кеч кузакдан эрта баҳорга қадар сув музлаб тошқин рўй бермасин учун ҳовли ва кўчалардан оқиб ўтувчи кичик ариқ сувлари тўхтатилар, маҳалла аҳли мазкур ҳовузлардан челаклаб сув ташиб ичар эди.

Бу хотинлар паранжи ташлаш кампаниясига қадар бўлган даврга тўғри келгани учун, хотин-қизлар ҳали ичкарида яшар, кўчага очиқ чиқишга ҳуқуқсиз эдилар. Шунинг учун кўчадан сув келтириш эркаклар зиммасига тушарди.

Шундай расм бор эди: Кечки пайт, таом пишириш керак, уйда сув йўқ, келтирувчи ҳам йўқ. Бундай ҳолда уй бекаси челакми, кўзани секин дарвоза орқасига чиқариб қўярди. Кўчадан ўтувчи киши кўрадики, бўш челак турибди. Демак, хонадонга сув керак. У челакни олиб ҳовуздан сув келтириб қўярди-да, йўлига кетарди. Аёл эса аста қўл узатиб сувни оларди...

Сув тежамли бўлиши билан бирга унинг тозалигига ҳам қаттиқ эътибор қилинарди. Ота-оналаримиз биз болаларни ариқ, ҳовуз, умуман сув бўйларини ифлос қилмаслик, озода тутиш, сувга чиқинди, чиркин нарсалар ташламасликни доим уқтирар эдилар.

Бундай озодалик ҳозирда ҳам кўп хонадонларимизда сақланиб келади. Икки-уч йил бўлди. Автобусда саёҳат қилиб, Бурчмулла, Боғистон ёқларга чиқдик. Нанай қишлоғига борганда автобусимиз бузилиб қолди. То уни тузатгунларича биз қишлоқ кўчаларини айланиб юрдик. Ўрта ёш бир киши кўча ариғи бўйига ўтириб қўлларидаги қотиб қолган оппоқ ёғни (чамаси мол ёғи экан) лой ишқаб ювар эди. Мен дедим:

— Лой мойни кетказиши қийин, совунлаб ювинг...

Киши сўзимга эътиборсиз деди:

— Бўлмайди.

— Нега?

— Совун урилса сув ифлосланади...

Маҳалламизда биргина ҳовуз бўларди. Ҳовуз юзасидаги қалин муз қатлами ўртасидан челак сиғарли қилиб тешиб қўйилган бўлиб, узун ёғоч билан сув тортиб олинар эди. Бу ҳовуздан қишда икки-уч юз хонадон сув ичарди. Шунинг учун баҳор бошларида ҳовузда сув тугаб қоларди. Бундай кезларда маҳалла кишилари тўпланишиб бел, кетмон, хода, болта, паншаха кабилар билан қуролланиб Бешёғочга чиқишар, тўғонни очиб йўл-йўлакай қор, муз, лой босган ариқларни тозалаб, ҳой-ҳой сурон билан сув ҳайдаб келиб ҳовузни тўлдиришар эди.

Сувга бўлган эҳтиёжимизни қондириш учун баъзан шундай тасодифлардан ҳам фойдаланар эдик: маҳалламизда атиги икки кишининг уйи тунукавонли бўлиб, ёмғиргарчилик кунларда челак олиб бориб тарновлардан сув тўлдириб захира қилар эдик. Дадам бўлсалар сув тахчиллигида қор эритиб ишлатишни тавсия қилар эдилар. Ҳовуз қуриб қолган кунлари сувни маҳалламиздан бирор километрча йироқдаги «Чалчиқ» ариғидан келтириб ичардик.

Бу воқеаларни эслашдан мақсад, сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш фақат қишлоқ шароитидагина эмас, балки шаҳар хўжалигида ҳам бирдай муҳим ва долзарб муаммо эканлигидир. Кўпинча ҳовли-рўяларга ҳам, экинзорларга ҳам водопровод сувини ишлатадиганлар бор. Ёз чоғларида салқинлаш учун водопровод сувини беҳуда оқизиб қўювчилар ҳам йўқ эмас. Ҳар бир қатра сув ҳисобда турган бир пайтда бундай қилиш исрофгарчилик эканини эътироф этишимиз керак. Зеро, сувни ота-боболаримиз ҳам азиз тутганлар. Сув манбаларини пок ва озода сақлаганлар. Ана шу яхши анъаналарга содиқ қолиш биз учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Ҳабибулла ҚОДИРИЙ.

Афғон адабиёти байрами

Афғон халқи янги ҳаёт учун курашда, Апрель революцияси ғалабаларини ҳимоя қилишда берилаётган беғараз интернационал ёрдам учун Совет Иттифоқидан ғоят миннатдордир. АХДП Марказий ревизия комиссиясининг раиси, АДР Революцион Кенгашининг аъзоси, Афғонистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси Г. Д. Панжшири шу ҳақда гапирди. У Москвадаги Дўстлик уйида СССРда афғон адабиёти кунларининг тантанали очилишида сўзга чиқди.

Йиғилишда кўп томонлама Совет — Афғон ҳамкорлигида бадиий сўз усталарининг ижодий алоқалари муҳим роль ўйнаётганлиги айтиб ўтилди.

Ўзаро адабиёт кунлари ўтказилиши, СССРда афғон китоблари ва АДРда совет китоблари нашр этилиши яхши анъана бўлиб қолди. Меҳмонлар йиғилиш аҳлини ўз мамлакатининг ўтмиши ва бугунги куни тўғрисида ҳикоя қилувчи янги асарлар билан таништирдилар. Совет шоирларининг Афғонистонга бағишланган шеърлари ва улар афғон шеъриятидан қилган таржималар янгради.

Йиғилишда АДРнинг СССРдаги элчиси Х. Мангал ҳозир бўлди.

Волгоград, Душанба ва Тошкентда ўтадиган афғон адабиёти кунлари программаси кенг ва ранг-барангдир. Афғон адабиётининг вакиллари саноат корхоналарида, колхоз ва совхозларда бўладилар, Совет ҳамкасблари билан келгусидаги ҳамкорлик режаларини муҳокама қиладилар.

(ТАСС мухбири).

Ахборот

НАМАНГАН

«ЧАЙКА» ФИЛЬТРЛАРИ

Поп районидаги нотўқима материаллар фабрикаси коллективи Москвадаги «Коммунар» заводи буюртмасини бажара бошлади. Фабриканинг халқ истеъмоли моллари цехи ана шу заводда чиқариладиган «Чайка» пилесоси учун дастлабки 65 минг дона фильтрни жўнатди. «Коммунар»чилар маҳсулот сифатига юқори баҳо бердилар.

Дастлабки буюртмани ўз вақтида ва сифатли бажарган фабрика ишчилари йил охиригача яна 3 миллион дона фильтр ишлаб чиқариш мажбуриятини олишди.

ҚУЛАЙЛИКЛАР САМАРАСИ

Тўрақўрғон районидаги «Москва» колхозида техника ремонти ишлари фақат трактор паркида бажарилади. Хўжаликда дала гвардиячиларига ғамхўрлик кучайтириляпти. Механизаторлар бўш вақтларини мазмунли ўтказишлари учун етарли шароитлар яратилмоқда. Яқинда ёзги ва қишки ҳаммом, ошхона-чойхона бинолари ишга туширилди. Медицина пункти очилди.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ. Шу кунларда «Горний» пионер лагерида «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи ва хизматчиларининг 500 га яқин фарзандлари дам олишяпти. Бу ерда уларнинг мириқиб ҳордиқ чиқаришлари учун тегишли шароит яратилган.

Суратда: пионервожатий Елена Костилёва ўз отряди аъзолари билан.

Ш. Алимов фотоси (ЎзТАГ).

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

ҒОЛИБЛАР ВА СОВРИНЛАР

МОСКВА 86 ЯХШИ НИЯТ ЎЙИНЛАРИ

Яхши ният ўйинлари якунланмоқда. Жаҳоннинг турли мамлакатларидан Москвага келган энг кучли спортчилар ғолиблик учун астойдил курашдилар. Хайрихоҳлик, ҳамжиҳатлик, дўстлик ва эзгуликка интилиш. Ўтган 16 кун мобайнида Яхши ният ўйинларида ана шундай соғлом муҳит ҳукмронлик қилди. Эртага эса халқаро мусобақа совриндорларини шарафлаш ва яхши ният ўйинларининг тантанали ёпилиши бўлади.

Бугун-эрта спортчилар сўнгги медаллар учун баҳс юритадилар. Москвага яхши ният билан келган эгизаклар мухлис-у мутахассисларни бир оз қийин аҳволда қолдиришди. Чунончи, португалиялик Домингос ва Дионизио Кастролар 10 километрга югуришда маҳорат кўрсатишди. Ғолибни аниқлашда уларнинг фақат кўкрак номерлари ҳакамлар жонига аро кирди. Айтишларига қараганда, Домингос беш минут эртароқ дунёга келган экан. Шунинг учунми, у ғалаба қозонди, укаси эса бронза медали совриндори бўлди. АҚШлик гимнастикачилар, эгизак Деннис ва Дэниэль Хайденларнинг эса фақат ҳатти-ҳаракатларини зимдан кузатиш билан фарқлашга тўғри келди...

Бугун чарм қўлқоп усталари ўртасида вазнлар бўйича Яхши ният ўйинларининг ғолиблари аниқланади. Ҳал қилувчи учрашувларда қуйидаги боксчилар ўзаро баҳс юритадиган бўлишди: Каримжон Абдураҳмонов — Ншан Мунчан, Ринвидас Билюс — Антони Артур Джонсон (АҚШ), Александр Артемьев — Хвича Хдрян, Михак Казарян — Самсон Хачатрян, Орзубек Назаров — Ромаллис Эллис (АҚШ), Игорь Ружников — Энгельс Педроса (Венесуэла), Александр Остовский — Андрей Троценко, Исраэл Акопкохян — Виктор Егоров, Руслан Тарамов — Паркер Уайт (АҚШ), Нурмагомед Шанавазов — Андрей Караваев, Рамазан Сибиев — Владимир Балай, Александр Мирошниченко — Вячеслав Яковлев.

Спорт гимнастикаси бўйича СССР хотин-қизлар командаси муваффақият қозонди. Гимнастикачи қизларимиздан Наталья Юрченко, Вера Колесникова, Оксана Омельянчик, Елена Шевченко, Елена Шушунова, Ольга Стражевалар жами 196,100 балл тўплаб, ғалаба қозонишди. Болгария ва ХХР гимнастикачилари иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди. Қўл тўпи бўйича СССР эркаклар терма командаси муддатидан илгари олтин медалли бўлди. Дзюдо курашлари эса давом этмоқда. Ҳозирча 95 килограмм вазн бўйича совет полвони Г. Величев, 86 килограммли А. Сивцевлар муваффақият қозонишди.

Теннис майдонидаги мусобақалар ҳам мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Якка учрашувларда С. Пархоменко бронза медали олган бўлса, Л. Савченко билан жуфтликда ҳамжиҳатликни ўрнига қўйиб, ғолиблик супасининг юқори поғонасига кўтарилди. Эркаклар ўртасида унинг командадоши А. Чесноков зафар қучди. Бугун Яхши ният ўйинлари программаси бўйича академик қайиқ ҳайдаш, дзюдо кураши ва оғир атлетика мусобақалари ўтказилади.

Ҳ. НОСИРОВ,
Ҳ. СУЛТОНОВ.

ЁЗ КУНЛАРИНИНГ БИРИДА

(Боши учинчи бетда).

У шошиб у ёқ-бу ёққа қаради. Қирғоқ бўйлаб югурди. Яна қайтди. Тўхтади. Шу орада пичан ғарами бўлиши мумкин. Уни ҳам олиб кетишибди-я.

Турсуной чор атрофга кўз ташлаганча борарди. Бир оз югурди-да, пичанга ўралашиб йиқилди. Дарҳол ўрнидан турди. Пичанни қўлтиқлаб, орқага югурди. У ўпқон ёнида тиззалаб ўтирди-да, пичанни ташлади. Сув пичанни суриб ташлади. Шунда Турсуной қирғоқни ушлаганча, секин сувга тушди, пичанни ўпқон бошига маҳкамламоқчи бўлди. Ўпқон қизни пичан-мичани билан ўзига тортди. Энди у елкасигача сувга ботган бўлсада, ўпқонни тўсиб сув ўтказмаётганидан хурсанд эди. «Мана, энди ҳаммаси яхши бўлади!».

— Валя! Йўлдош полвон ака! — у ҳамон қичқирарди, овозининг бўғиқ ва ҳолсизлигидан қўрқарди.

Каналнинг нариги қирғоғидан икки эркак кишининг овози келгандай бўлди.

— Эҳ-ҳе-ей! Буёққа келинглар! Тезроқ! — яна бақирди у.

Икки овоз далаларнинг сукунатини бузиб шу тарафга яқинлашиб келарди.

Қизнинг нафас олиши қийинлашиб борарди. «Ҳеч қиси йўқ, ҳозир келишади», юпатарди ўзини.

* * *

Шифохона ҳовлиси... Меҳмонлар тут остидаги ўриндиқда ўтиришарди. Ёнгинадаги гулзорда зар барқут дўппили қизалоқ майсаларга сув сепарди. Меҳмонлар унинг ҳаракатларини узоқ кузатишди, сўнг Уильсон ён дафтарини олди-да, ёзишга тутинди. Уларни Турсуной ётган палатага таклиф этишди.

Турсуной касалхона халатини кийганича каравотда ўтирарди. Меҳмонларнинг нега келганидан ҳайрон бўлиб индамай ўрнидан турди.

Улар Турсунойга бир лаҳза тикилишиб, сўнг каравот рўпарасидаги стулга ўтиришди.

— Бизга айтинг-чи, кеча каналга тушган сизмисиз? — секин сўради сенатор жаноб Уэрти.

Турсуной тик турганча кўзларини катта-катта очди.

— Ўтиринг, Турсуной,— деди райком вакили Баженов.

— Ҳа, албатта. Ўтиринг. — деди жаноб Уэрти. — Шундай қилиб, қани бизга айтинг-чи, каналга ташлаган сизмисиз? — қайтарди у ва ёнига ўгириларкан, инглиз тилида қўшиб қўйди, — Ёзинг, Уильсон.

— Мен, — деди Турсуной, халати билан тиззаларини яшираркан. — Мен каналга ташлаганим йўқ, шунчаки қирғоқдан тушдим.

— Сизни бунга нима мажбур қилди?

— Нима мажбур қиларди? Каналда ўпқон пайдо бўлиб, сув далага тошаётганди, — жавоб берди Турсуной.

— Ахир, у сизнинг далангиз эмасди-ку, — жаноб Уэрти елкасини қисди.

— Нега меники бўлмасакан? Бизники, демак меникиям, — Турсуной қошларини чимирди. — Ахир, бу участка Валя Чудинова звеносига қарайди.

— Унинг ўз участкасими?

— Қанақасига ўзиники бўларкан! Колхозники!

— Ана, колхозники экан. Демак, сизники эмас-ку!

— Нега меники бўлмасакан. Колхозникими, демак, меники!

Уэрти бир сония Турсунойга қараб қолди.

Журналист Уильсон ён дафтари саҳифаларини очганча ҳеч нима ёзолмай ўтирарди.

— Ҳим. Тушунаман, — деди ниҳоят Уэрти. —Унда, бу ишни бирор шон-шуҳрат учун қилгандирсиз?! Сиз шуҳратни яхши кўрасиз, шундайми?

— Йўқ, шуҳрат учун қилганим йўқ, — деди Турсуной ва америкаликларга қараб қўйди.— Пахтага жабр бўларди. Ҳосилни сув уриб кетарди. Бизга ҳам, давлатга ҳам зарар бўларди.

— Ҳим-м.

Жаноб Уэрти сукут сақлаб, бармоқларини қарсиллатди.

— Жуда яхши... жуда яхши. Хайр, — деди жаноб Уэрти Турсунойга қарамай стулдан қўзғалар экан. — Кетдик, жаноблар, — юзланди у ўзининг ҳамроҳларига, сўнг тишининг оқини кўрсатиб кулимсиради...

М. ПИРМАТОВ
таржимаси.

ТУЯСИДАН ҚЎНҒИРОҒИ...

Халқда: «Туясидан қўнғироғи қимматга тушди», — деган гап бор. Кимда ким бунинг маъносига тушунмаса, Қарши шаҳрида жойлашган қишлоқ хўжалик техникаси районлараро базасидаги ғаройиб ишлардан бохабар бўлсин. Хўш, ўзи нима гап, дерсиз? Бир оз сабр қилинг.

База мамлакатимизнинг қатор саноат корхоналаридан Қашқадарё области колхоз ва совхозлари учун кўплаб қишлоқ хўжалик техникаси, қурилиш материаллари, асбоб-ускуналар олади. Ана шу нарсаларнинг айримлари махсус идишларда юборилади. Қоидага кўра, бу идишлар белгиланган вақт ичида ўша корхоналарга қайтарилиши керак. Акс ҳолда жарима тўлашга тўғри келади. Мисолларга мурожаат этайлик.

Ўтган йилнинг сентябрь ойида база Москва областидаги «Пионер» ойна заводидан ўн саккиз дона махсус идишда 4752 сўм 70 тийинлик ойна олганди. Келишувга кўра идишлар икки ойдан кечиктирмай Қарши темир йўл станциясига топширилиши керак эди. Масъулиятсизлик ва ўта лоқайдлик

АЖАБ САВДОЛАР

оқибатида иш ўз вақтида бажарилмади. Бу жуда қимматга тушди. База ҳисобидан завод фойдасига 11 минг сўмдан зиёд жарима ундирилди.

Яна бир мисол. «Узвторцветметалл» республика ишлаб чиқариш бирлашмаси мазкур база билан иккиламчи хом ашёлар тўплаб топшириш бўйича шартнома тузганди. Шунга кўра база ўтган йили бирлашмага 163 тонна алюминий, 8 тонна мис, 5 тонна бронза ва бошқа хил рангли металл чиқиндиларини тўплаб бериши керак эди. Таажжубланадиган жойи шундаки, шартномани бажариш ҳақида ҳеч ким бош қотирмади. Иккиламчи хом ашёни ўз вақтида ва келишилган миқдорда етказиб бермаганлиги учун ўн минг сўмга яқин жарима тўланди. Афсуски, бу ҳеч кимни, ҳатто, база директори Жўра Ғозиевни ҳам заррача ташвишлантирмади. Чунки, жарималар жавобгар шахсларнинг ҳамёнидан эмас, база ҳисобидан ундириляпти-да!

Жарима ботқоғига ботган база Қашқадарё область агросаноат комитетига қарайди. Хўш, комитет раҳбарлари бу жиддий масалага қандай муносабатда бўлишар экан?

У. ЮСУПОВ,
М. ТУРСУНОВ.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СУДИДА

ҚАЛЛОБЛАР ЖАЗОЛАНДИ

Ўзбекистон ССР Олий Суди Шаҳрисабз район партия комитетининг собиқ биринчи секретари Ҳалил Холиқов, Шаҳрисабз пахта тозалаш заводининг собиқ директори Суюн Жўраев ва ана шу завод бошқа бир қанча масъул ходимларининг жиноий ишини кўриб чиқди.

Улар ўзларининг хизмат мавқеидан фойдаланиб, ғаразли мақсадларда олдиндан тил бириктириб, пахта ҳосилини қўшиб ёзиш йўли билан давлатнинг пул маблағларини мунтазам ўғирлаш билан шуғулланганлар. 1983 йилда ҳосилни тайёрлаш чоғида райондаги 12 та колхоз ва совхозда шундай қўшиб ёзишларга йўл қўйилган. Жиноий йўл билан олинган пул ўзлаштирилибгина қолмай, айни вақтда гўё топширилган пахта учун ҳужжат ёзиб берувчи пахта тайёрлаш пунктлари ходимларига юбориб турилган.

Китоб районида ҳам район партия комитетининг собиқ биринчи секретари К. Мансуровнинг бевосита иштирокида шундай йўллар билан пул маблағлари талон-торож қилинган ва пахта ҳосили қўшиб ёзилган.

Шаҳрисабз ва Китоб районларининг колхоз ва совхозларига қўшиб ёзилган пахта ҳосили учун қонунга хилоф равишда жуда катта ҳажмда пул ўтказилган, пахта заводларида эса кўплаб миқдорда пахта камомади содир бўлган.

Ўзбекистон ССР Олий Судининг жиноий ишлар бўйича судлов коллегияси содир этилган жиноятнинг оғирлиги ва ижтимоий жиҳатдан ниҳоятда хавфли эканлигини, ўғирлик ва бошқа суиистеъмол ҳолларида жиноятчиларнинг ташкилотчилик ролини ҳисобга олиб, Ҳ. Холиқов, С. Жўраевни олий жазо — ўлим жазосига ҳукм қилди. Уларнинг шериклари турли даражадаги жазога ҳукм қилиндилар.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

„ЗАНГОРИ ЭКРАН" ҲАФТАПИГИ

21—27 ИЮЛЬ

21 июль, душанба

Профилактика муносабати билан душанба, 21 июль куни Москва-I программаси кўрсатувлари соат 9.00 дан 18.05 гача 5-канал орқали намойиш этилади.

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.50 — Ҳужжатли фильм. 10.10 — «Концерт-вальс». 10.50 — «Дарбадар шамол». Бадиий фильм. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 16.40 — «Ўсмирлар ижоди». 17.05 — Ҳужжатли фильм. 18.05 — Жадаллаштириш. 18.35 — Баскетбол. Жаҳон чемпионати. Финал. 20.10 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — «Олам кинокамера кўзгусида». 21.30 — «Время». 22.05 — Яхши ният ўйинларининг тантанали ёпилиши. 23.35 — Яхши ният ўйинларининг якунловчи кундалиги. 23.45 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.40 — «Авлодлар». Бадиий фильм. 10.55 — «Фан ва турмуш». 11.25 — Е. Винокуров поэзияси. 11.45 — Ҳужжатли фильм. 11.55 — «Рус тили». 12.25 — Мультфильм. 12.40 — «Замонамиз қаҳрамони». Бадиий фильм. 14.30 — Брест телевидение студиясининг программаси. 15.20 — «Б. Шоу ижоди». 1-кўрсатув. 16.05 — Яхши ният ўйинлари. Оғир атлетика. Дзюдо. 17.20 ва 18.30 — Янгиликлар 18.45 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 19.45 — «Халқаро панорама». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Концерт. 20.55 — «Сибирь ери». I-кўрсатув. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ёш варшаваликнинг хатлари». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.15 — Ритмик гимнастика. 7.40 — Ҳужжатли фильм. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ватанимни шарафлайман». 8.10 — Телефильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 18.05 — Янгиликлар. 18.15 — «Пионерлар мамлакатида». 18.45— Мультфильм. 19.00 — «Ёшлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ижод саҳифалари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳар кимнинг ихтиёри ўзида». Бадиий фильм. 23.30 — «Бугун оламда нима гап?».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.25— МОСКВА-II. 18.15 — Химия. 18.40 — «Ҳушёрлик — ҳаёт мезони». 19.15 — «Бахтли болалик». 19.45 — Кинопрограмма. 20.30 — Пойтахтимиз меҳмонлари. 21.30 — МОСКВА-II.

22 июль, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Концерт. 10.15 — Ҳужжатли фильм. 10.55 — Мультфильм. 11.15 — Концерт. 11.55 — «Бил ва уддала». 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — «Карпат узра қўшиқлар парвоз этади». 16.35 — Ҳужжатли фильм. 17.40 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 18.10 — Мультфильм. 18.35 — Илмий-оммабоп фильм. 18.45 — «Фан ва турмуш». 19.15 — Польша тикланган кунга. 20.30 — Совет қўшиқлари байрами. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳам ҳаёт, ҳам кўз ёши, ҳам севги». Бадиий фильм. 23.45 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — «Авлодлар». Бадиий фильм. 2-серия. 10.20 — «Будильник». 10.50 — «Шахмат мактаби». 11.20 — Мультфильм. 11.40 — «Замонамиз қаҳрамони». Бадиий фильм. 13.00 — Француз тили. 13.30 — Волгоград телевидениеси студиясининг программаси. 14.30—Концерт. 14.55 — «Б. Шоу ижоди». 2-кўрсатув. 15.45 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ритмик гимнастика. 19.15 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.00 — Концерт. 20.30 «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — «Сибир ери». 2-кўрсатув. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Фильм-концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.15 — Ритмик гимнастика. 7.40 — «Салом, кичкинтойлар!». 7.50 — «Пионер телетайпи». 8.00 — Ҳужжатли фильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильмлар. 19.00 — Ўсмир ва қонун. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Бозор: пештахта ортида ким?» 20.15 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30— «Ахборот». 20.50 — Ҳасан Ражабий куйлайди. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ахборот» танқид қилади». 22.30 — «Синган тақа». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 15.50 — Москва-II. 18.10 — Иншо қандай ёзилади». 18.35 — «Номус». Спектакль. 20.00 — «Канонир Долас саргузаштлари». Бадиий фильм. 1-серия.

23 июль, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Саёҳатчилар клуби». 10.40 — Концерт. 11.30 — «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар». 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — «Халқ ижодиёти». 16.35 — «Уларни уруш синовдан ўтказган». 17.10 — «Электроника ва биз». 17.40—Арғимчоқ». Бадиий фильм. 18.45 — Фильм-концерт. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильм. 19.50 — «Сиз яратган боғ». 20.20 — Ҳужжатли фильм. 21.05 — Ю. Слесарев чалади. 21.30 — «Время». 22.05 — Монголия Халқ революциясининг 65 йиллигига бағишланган СССРда Монголия Халқ Республикаси маданияти кунларининг тантанали очилиши. 23.35 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — «Урал тупроғидаги ёдгорликлар». 9.40 — «Дарвозаси тиллодан». Музикали кўрсатув. 10.30 — Ҳужжатли фильм. 11.10 — «Оддий-мураккаб ҳақиқатлар». 11.40 — Немис тили. 12.10 — «Княжна Мэри». Бадиий фильм. 13.45— Мультфильм. 14.15 — Ульяновск телевидение студиясининг программаси. 15.00 ва 18.25 — Янгиликлар. 18.35 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 19.30 — «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.50 — «Ҳамдўстлик». 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Бемаъни кун». Кинокомедия. 23.10 — Спидвей. Жаҳон чемпионати. Финал.

ТОШКЕНТ-I. 7.15 — Ритмик гимнастика. 7.40 — Телефильм. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — Студент ёшлар учун. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ўқувчилар бригадасида». 18.45 — Мультфильмлар. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Халқ контроли экрани». 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга! 22.45 — «Цирк майдонига йўл». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 15.05— Москва-II. 18.15 — Математика. 18.40 — «Пионер телетайпи». 18.50 — «Балет шинавандаларига». 19.15 — Ритмик гимнастика. 19.35 — «Канонир Долас саргузаштлари». Бадиий фильм. 2-серия. 21.00 — «Шундай аёллар яшайди». 21.30 — Москва-II.

24 июль, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Ҳайвонот оламида». 10.45 — «Бемаъни кун». Бадиий фильм. 11.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Фильм-концерт. 16.20 — Илмий-оммабоп фильм. 16.35 — «Шахмат мактаби». 17.05 — Концерт. 17.30 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.15 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Илмий-оммабоп фильм. 19.50 — «Сўзни амалда иш билан оқла». 20.20 — «Оралиқдагилар, тинглang». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — «Время». 22.00 — Адабий альманах. 23.15 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — «Қалъадаги қутича». Бадиий фильм. 10.45 — М. Ю. Лермонтов лирикаси. 11.25 — Новосибирск телевидение студиясининг программаси. 12.20 — Мультфильм. 12.40 — Испан тили. 13.10 — «Кутилмаган меҳмон». Бадиий фильм. 14.40 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ритмик гимнастика. 19.15 — Э. Пьеха куйлайди. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.50 — Теннис. Жаҳон чемпионати. 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол. «Динамо» (К) — «Днепр».

ТОШКЕНТ-I. 7.15 — Ритмик гимнастика. 7.40 — «Салом, кичкинтойлар!». 7.50 — «Беш йиллик одимлари». 8.05 — «Янги китоблар». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ёзувчилар — болаларга». 18.50 — Мультфильм. 19.00 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга! 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Санъат олами». 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Хотира куни». Видеофильм. 21.30 — «Время». 22.00 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга! 23.00 — «Рақс лаҳзалари». Видеофильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 14.45 — МОСКВА-II. 18.15 — Биология. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — «Бойчечак». 19.30 — Телефильм. 20.05 — «Ёшлик». 20.50 — Реклама. 21..00 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

25 июль, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильм. 9.55 — «Оралиқдагилар, тинглang». Бадиий фильм. 1-серия. 11.05 — Концерт. 11.25 — «Изланиш». 11.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.00 — «Рус тили». 16.35 — «Ўн беш ёшли капитан». Бадиий фильм. 17.55 — «Биз ўз тақдиримиз билан фахрланамиз». 18.40 — «Рига ва «Авесоль» камер хори». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Ҳамдўстлик». 20.00 — «Оралиқдагилар, тинглang». Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — «Время». 22.00 — «Салом, тинчлик. Салом дўстим». 23.25 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.50 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 10.35 — «Сиз яратган боғ». 11.05 — Ю. Бондарев. «Китобхон билан мулоқот». 12.25 — Инглиз тили. 12.55 — «Шимолий флот юнгаси». Бадиий фильм. 14.20 — «Экран дўстларни чорлайди». 15.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 19.20 — Балет ҳақида. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Теннис. Жаҳон чемпионати. 21.30 — «Время». 22.00 —«Хосе Ариас ғалабаси». Бадиий фильм. 23.30 — Концерт. 00.15 — Футбол. «Динамо» (М) — «Торпедо».

ТОШКЕНТ-I. 7.15 — Ритмик гимнастика. 7.40 — Ҳужжатли фильм. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ўринбосарлар улғаймоқда». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ёшлик». 18.50— Мультфильм. 19.00 — Халқ шоири М. Сўфизода ижоди. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Анъаналар ва замонавийлик». 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Эстрада калейдоскопи». 21.30 — «Время». 22.05 — «Дўстлик экрани». 23.00 — «Бугун оламда нима гап?». 23.15 — «Оламга саёҳат».

ТОШКЕНТ-I. 9.00 — 15.05 — Москва-II. 18.15 — Физика. 18.40 — «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — «Давлат транспорти: кимга хизмат қилади». 20.35 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

26 июль, шанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Концерт. 10.00 —«Оралиқдагилар, тинглang». Бадиий фильм. 2-серия. 11.05 —«Здоровье». 11.50 — «Мактаб ислоҳоти: икки йил ўтгач». 12.20 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 12.50 — Л. Брауэр чалади. 13.10 — Мультфильм. 13.20 — «Халқ ижодиёти». 14.05 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 15.05 — «Дунё воқеалари». 15.20 — «Содиқликка синов». Бадиий фильм. 17.10 — «Ғоялар талаб қилинади». 2-кўрсатув. 18.15 — Киноафиша. 19.15 — «Давр ва ўзим ҳақимда». 19.35 — Москва —Куба. Телекўприк. 21.30 — «Время». 22.05 — «Шанба оқшомида». 23.05 — Янгиликлар. 23.10 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.15 — «Тонгги почта». 10.45 — Ҳужжатли фильм. 11.05 — Украина телевидениесининг программаси. 12.20 — Мультфильмлар. 12.50 — «Саёҳатчилар клуби». 13.45 — Фильм-концерт. 14.35 — «Дала ҳовлидаги воқеалар». Бадиий фильм. 3-серия. 15.25 — Концерт. 16.25 — «9-студия». 17.45 — Фильм-концерт. 18.55 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — «Тириклар ичида бедарак йўқолганлар». Бадиий фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Теннис. Жаҳон чемпионати. 21.30 — «Время». 22.05 — «Уч келинли қайнона». Фильм-спектакль.

ТОШКЕНТ-I. 7.15 — Ритмик гимнастика. 7.40 — Телефильм. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — Ҳужжатли фильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — Ёш олимлар телеклуби. 10.10 — «Саломат бўлинг!» 10.45 — Мультфильм. 11.00 — «Митти қочоқ». Бадиий фильм. 12.45 — «Кинопублицист экрани». 13.30 — Телефильм. 14.20 — «Камера фош этади». 15.05 — «Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак». 17.40 — Болалар учун фильм. 19.00—«Санъат ғунчалари». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Тошкент ва тошкентликлар». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Дебют». 21.30 — «Время». 22.05 — «Тил маданияти — инсон кўрки». 22.35 — «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».

ТОШКЕНТ-II. 18.15 — Тожикистон телевидениесининг программаси.

27 июль, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмик гимнастика. 10.15 — «Фан ва техника». 10.25 — «Спортлото». 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 12.05 — «Тонгги почта». 12.35 — «Саёҳатчилар клуби». 13.35 — «Музикали киоск». 14.05 — Қишлоқ янгиликлари. 15.05 — «Ердаги ҳаёт». Ҳужжатли фильм. 6-серия. 16.00 — «Совет тупроғидаги учрашувлар». 16.15 — «Ўсимликлар дунёси». 17.00 — «Бугун — СССР Ҳарбий-Денгиз флоти куни». 17.15 — Олтин Орфей-86». 18.25 — «Халқаро панорама» .19.10 — «Балет саҳналари». 19.25— Мультфильм. 19.35 — «Бева Капет». Спектакль. 21.30 — «Время». 22.05 — Фильм-концерт. 23.25 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!». 9.20 —«Хосе Ариас ғалабаси». Бадиий фильм. 10.50 — «Онамларнинг мактаби» 11.20 — С. Прокофьев. 5-симфония. 12.05 — Ҳужжатли фильм. 12.35 — «Рус тили». 13.05 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 13.35 — Мультфильмлар. 14.15 — Илмий-оммабоп фильм. 14.40 — «Ўрмондаги дарслар». 15.25 — «Объектив». 16.10 — «Дала ҳовлидаги воқеалар». Бадиий фильм. 4-серия. 17.05 — Теннис. Жаҳон чемпионати. Ярим финал. 18.05 — «Ҳайвонот оламида». 19.05 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — «Мен лўлилар қўшиғини куйлайман». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.50 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 21.30 — «Время». 22.00 —СССР халқларининг IX ёзги спартакиадаси. Футбол. Финал. 22.45 — «Ўз зиммамизга оламиз». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.15 — Ритмик гимнастика. 7.40 — Савдо ходимлари кунига. 8.20 —«Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Биргаликда куйлаймиз». 10.00 — Ижодкор ёшлар учун. 10.20 — «Қувноқ стартлар». 11.10 — «Катта оила». Бадиий фильм. 12.55 — «Шахмат мактаби». 13.35 — «Ёшлик». 14.25 — Реклама. 17.05 — Болалар учун фильм. 18.20 — «Қўшиғим, жон қўшиғим». 19.00 — «Бугун — Савдо ходимлари куни». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Мультипанорама». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Цирк». 21.30 —«Время». 22.05 — «Инсон ва замин». 22.35 — «Дала шийпонидаги учрашувлар».

ТОШКЕНТ-II. 16.00 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

Р. — 10825. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Б. — 168. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12